

≡ ATEITIS

1953 M.

NR. 3

KOVAS

A. Tamošaitienė — lietuviškas kilimas

TURINYS

T. Viktoras Gidžiūnas — Susimąstymas prie kryžiaus	49
Vieškelio Dulkė — šventasai Kazimierai (eil.)	50
Prof. Zenonas Ivinskis — šv. Kazimiero kultas amžių bėgyje	52
Danutė Kraučeliūnaitė — Rečėjimas (eil.)	53
Alfa Sušinskas — širdies persimašinimas	53
J. Končius — Pirmoji Kaziulio meilė	54
Kęst. J. K. — Tremties Universitetas — pavergtųjų tautų viltis	55
Ateitininkų Federacijos Vyriausioji Taryba	
Tarybos nariai	56
Garbės Teismas	58
Kontrolės Komisija	59
J. Vaišnora, M. I. C., — "Ateities" Krikštynos	60
Užmirštos pareigos (pastabos pastabėlės)	62
D. Mikalauskas — Golgotos tragedija	62
Aldona Alkevičiūtė — Didysis pašaukimas ..	63
Vilmanta Karečkaitė — Neužmirštuolė ir drugelis	64
Romualdas Kisieliūnas — Tėvynės ilgesys	64
Kęstutis J. Kudžma — Lietuvos jaunimas komunizmo pinklėse	65

SPORTAS

K. Keblinskas — Ledo rutulys	66
------------------------------------	----

FILMAS

.....	66
-------	----

KREIVOS ŠYPSENOS

.....	67
-------	----

DARBAI IR ŽMONĖS

Paulius Jurkus — Kun. A. šidlauską prisiminus	68
---	----

ATSKLEISTA KNYGA

J. Baužys — Dvi knygos jaunimui	70
Kęst. J. K. — Užmirštųjų tautų žodis	71

PLAČIAME PASAULYJE

.....	72
-------	----

Viršelyje — Nek. Pr. Seserų Vienuolyno bendrabočio mergaitės prie Fatimos statulos vienuolyno sode.
50 ir 53 psl. iliustracijos Niolės Vedegytės

1953 METAI

KOVAS — MARCH

NR. 3

LIETUVIŲ KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

VYR. REDAKTORIUS — Paulius Jurkus

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS: J. Baužinskas, K. Kudžma, G. Macelytė.

Redakcijos ir administracijos adresas:

"Ateitis", 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

PRENUMERATA metams: \$4.00 pagal U. S. dol. kursą

Garbės prenumerata metams \$10.00.

Atskiro nr. kaina 40 ct.

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the

Lithuanian Catholic Youth Association "Ateitis",

680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Subscription \$4.00 per year.

Single copy 40 cents.

Entered as second-class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

SUSIMĄSTYMAS PRIE KRYŽIAUS

T. VIKTORAS GIDŽIŪNAS, O. F. M.

Kada tylų gavėnios vakarą įeiname į bažnyčią ir, atradę ją paskendusią prietemoje, palenkiame prie žemės savo kelius, tada mūsų sielą pagauna mistiška maldos dvasia, ir mes visa savo būtimi jaučiame, kad ten prie spindinčios lemputės gyvena Dievas. Pakeliame akis, ir mūsų žvilgsnis atsimuša į Nukryžiuotąjį. Mūsų mintys atitrūksta nuo žemės, ir mes paskestame atpirkimo dramos mąstyme.

Įsigilinę į dieviškojo Prometėjaus mirties paslaptį, sielos gelmėse išgirstame anuos vaizdingus pranašo Jeremijo raudos žodžius: "O jūs visi, kurie einate keliu, sustokite ir pažvelkite, ar yra skausmas didesnis už mano skausmą". Šie skausmo garsai, palietę mūsų širdį, veržiasi iš Nukryžiuotojo lūpų. Juk Jis čia tęsia savo kančią vienatvėje, ilgėdamasis mūsų, o mes net ir gavėnios metu retai teužiname Jo aplankyti. Jis nori, kad mes, pažvelgę į kryžių, susimąstytume apie Jo kančios dydį ir prasmę.

NAUJI VAIZDAI vėl slenka pro mūsų dvasios akis. Štai artinasi žydų Velykos. Visų veiduose spindi šventadieniška nuotaika. Vykstantieji į Jeruzalę jau iš tolo girdi pjaunamųjų aukos avinėlių mykimą, bet jie nenujaučia, kad per šias šventes bus paaukotas Naujojo Įstatymo Avinėlis, Jėzus Kristus.

Lauktoji valanda jau prisiartinio. Jėzus turi atlikti prieš amžius Dievo planuose jam skirtąjį atpirkimo darbą. Ketvirtadienio vakarą, saulei paskendus Egėjo jūroje, Jis su savo mokytiniais ruošiasi valgyti Velykų avinėlį. Jo širdį spaudžia bekrastis skausmas, nes šioje meilės puotoje yra ir Jo išdavikas. Jėzui jo gaila. Jis nori, kad Judas susiprastų ir pasitrauktų nuo pražūties kelio. Tos minties vedamas, Kristus ir, plaudamas apaštalų kojas, sako:

— Jūs esate švarūs, bet nevisi...

Jis mano, kad išdavikas susipras, bet veltui. Tada Mokytojas, giliai susijaudinęs, atvirai pasako:

— Iš tikrųjų, sakau, vienas iš jūsų mane išduos.

Apaštalų tarpe kyla neramumas. Kiekvienas klausia:

— Ar ne aš, Viešpatie?

Visiems klausiant, paklausia ir tas, kuris turėjo išduoti:

Kristus Kalėjime
(A. K. — lietuvių
dailininko)

— Gal aš, Viešpatie?

— Taip, tu, — atsakė Mokytojas, bet apaštalai šių žodžių negirdėjo. Tada Jonas, Petro paragintas, paklausė:

— Kas, Mokytojau?

— Tas, kuriam aš paduosiu padažytos duonos, — ir padažęs gabalėlį padavė Judui. Po kąsnelio į jį įėjo šėtonas. Kelio atgal jau nesimatė, ir Jėzus, nepakęsdamas jo, tarė:

— Ką darai, daryk greičiau!

Iškirdęs šiuos žodžius, Judas išeina laukan ir paskęsta naktyje.

Tamsa gaubė Jeruzalės mūrus ir Izraelio tautos vadų sielas. Išsinešdinęs iš vakarienės Judas bėga į naktį... Jis nejaučia malonaus pavasario dvelkimo, nemato žvaigždžių mirgėjimo, nes jo sieloje viešpatauja nepermatoma nakties tamsa, o širdyje siaučia nusivylimo ir keršto sukeltoji audra.

Baisi naktis. O kaip dažnai ši baugi Judo naktis prislegia ir mūsų sielas, kada mes savo nedorais darbais pasiryžtame išduoti savo Mokytoją. Jėzus ir tada dar mūsų neatstumia. Jis per sąžinės balsą mus įspėja. Bet vargas mums; mes Jo neklausome, — mes bėgame į naktį tamsoje atlikti nedorybės darbų.

ŠALTA PAVASARIO NAKTIS savo tamsos glūdumoje užmigdžius

gamtą paslėpė šiurpulingus vaizdus. Ji savo rimtimi pridengė ir veidmainišką pabučiavimą ir begėdišką išdavimą, ir daugelį skaudžių smūgių, ir paniekinimų. Auštantis rytas prie Piloto rūmų išvydo didžiulę minią, reikalaujančią mirties savo Mesijui, o patekėjusi saulė matė žiaurų plakimą ir erškėčiais vainikavimą. Romos vietininkas, nuplakdinęs Jėzų, parodė Jį miniai ir tarė: "Štai žmogus!" Minia tačiau ir nuplakto Jėzaus nepasigailėjo ir, griežtai grasindama, reikalavo Jo mirties. Pilotas, pabūgęs minios, paskaitė mirties dekretą: "Jėzus Nazaretis žydų Karalius".

Štai Kristaus išdavimo ir teismo vaizdas. Jis šlykštus ir neteisingas. Taip, bet dabar tas nuplaktas Dievažmogis stovi prieš mūsų akis ir sako: "Mielas prieteliau, tu šlykštiesi veidmainystėje, o kiek kartų tu pats buvai veidmainiškas? Tu tvirtini, kad aš buvau neteisingai pasmerktas, o kiek kartų tu man sakai: "Tu esi Žydų Karalius, tu negali viešpatauti mano širdyje, nes ten viešpatauja kitas karalius."

PO TEISMO Jėzus pradėjo savo vargingą kelionę į Kalvarijos kalną. Reginys buvo didingas ir liūdnas. Kryžiumi nešinas, ėjo pasaulio Valdovą atlikti žmonijos atpirkimo darbo. Jį lydėjo didžiulė įtužusi Jo priešų

Vieškelio Dulkė

ŠVENTASIS KAZIMIERAI

Norėčiau Tau pasiųst laiškutį,
Bet kas gi jį nuneš?
Net greitasparniai paukščiai
Tavęs juk neatras.

Nusiųsti laiško negaliu,—
Užtai prašau Tavęs,
Praverk langutį danguje
Ir išklausk mane.

Atsimeni, prieš daugel metų,
Kai Tu čia žemėj gyvenai,
Didžiam dvare didžiū valdovų,—
Mūs brangią šalį pamilai.

Kelionę žemėje atlikęs,
Danguj sau poilsį radai,
Bet kai matei tėvynę kenčiant,
Net ir tenai nenurimai...

Dabar, kai vėl tėvynė,
Sunkiom grandinėm surakinta,
Vergovės kelyje suklupus,
Kai kelia veidą iškankintą,—

Ji šaukiasi Tavęs: Globėjau,
Užtarki ją pas Sutvėrėją!

minia. Visų veidai buvo rūstūs ir kieti, tarsi švininiai. Malonų žvilgsnį ir užuojautą jam rodė tik silpnos moterys, Jį lydinti Motina ir vienas kitas iš tolo sekąs jo mokytinis.

Atėjęs į mirties vietą ir išvilktas iš rūbų, Jėzus, Naujojo Įstatymo auka, išsitiesia ant kieto mirties patalo — kryžiaus, prie kurio Jo rankas ir kojas budelių rankomis prikalta mūsų nuodėmės.

Buvo šeštoji žydų dienos valanda. Kas tuo metu iš Dovydo miesto žiūrėjo į kalną, kas žvelgė į Golgotą iš Izraelio karalių sostinės, kas ant šventyklos laiptų, skaitydamas pranašų knygas pakėlė akis, tas pamatė tolydžio kylantį kryžių, ant kurio buvo prikaltas tas, apie kurį jų tėvams per patriarchus ir pranašus kalbėjo šventoji Dvasia. Dabar Jis skaidriame vidurdienio fone buvo pakilęs tarp dangaus ir žemės, kad nuo šios valandos sujungtų dangų su žeme ir būtų Dievo ir žmonių tarpininkas.

Skaudus kryžiaus kelias šiandieną mums benamiams daugiau suprantamas ir išgyvenamas negu kada nors. Juk mes, kaip ir mūsų Išganytojas, einame grubiais tremties keliais, dažnai klupdami po sunkia vargų našta. Mūsų pačių tėvynė iš metų į metus eina, nešdama sunkų vergijos kryžių. Mes, tarsi Simonas Kerenietis, kartu su Kristumi nešame kryžių, kuriame glūdi mūsų ir tėvynės prisikėlimo viltis.

KUNIGŲ, FARIZIEJŲ ir rašto žinovų troškimas išsipildė. Jėzaus priešai dabar galėjo išlieti visą savo neapykantos tulžį. Praeidami pro kryžių, jie kraipė savo galvas ir sakė: "Gera! Tau! Tu, kuris žadėjai sugriauti Dievo šventyklą ir per tris dienas ją atstatyti, gelbėk pats save! Jei esi Dievo Sūnus, nuženk nuo kryžiaus!" Kiti vėl šaukė: "Kitus gelbėjai, pats savęs negali išgelbėti! Jei esi Izraelio karalius, nuženk nuo kryžiaus ir tikėsime i Tave ir klausysime Tavęs! Pasitikėjai Dievu, tad teisgelbsti Jis Tave, nes sakei, kad esi Dievo Sūnus!" Šitokiais ir panašiais žodžiais įžeidinėjo jie ant kryžiaus prikaltą dangaus ir žemės Valdovą.

Jėzus girdi šiuos pašaipos žodžius. Jie, tarsi kalavijas, bado Jo širdį. Jis, Dievo Sūnus, nenužengia nuo kryžiaus, kad atkeršytų savo priešams. Jis tyli? Jis nieko neatsako? Ne, Jis meldžiasi už juos. Jis pakelia savo erškėčiais apvainikuotą galvą ir sako: "Tėve, atleisk jiems, nes jie nežino ką daro!"

Po kojomis klūpojo Marija Magdalena, šalia stovėjo Jo Motina ir mylimiausias apaštalas Jonas, bet ne jiems jis ištarrė savo pirmąjį žodį. Pirmasis Jo žodis nuo kryžiaus buvo malda už tuos, kurie Jį prikryžiuavo.

Žemės gyvenimas ir mums sunkus ir vargingas. Jame daug juodo rudens ir maža šviesių pavasario dienų. Dažnai ir mūsų priešai mus niekina ir džiaugiasi mūsų kančia. Jie nori mus sunaikinti, dėl to mūsų venose užverda kraujas, bet Kristus nuo kryžiaus mums sako: "Atleiskite jiems, nes jie nežino ką daro!"

KARTU SU JĖZUMI buvo prikryžiuoti du piktadariai. Didesniam Kristaus paniekinimui jų kryžiai buvo pastatyti vienas iš kairės, kitas iš dešinės. Vienas iš šalia kybančių piktadarių piktazodžiaudamas kalbėjo: "Jei Tu esi Kristus, gelbėk save ir mus." Kitas gi barė jį sakdamas: "Ar tu ir Dievo nebijai? Mes teisingai už savo nedorus darbus kenčiame, o šis gi nieko blogo nėra padaręs". Ir nujausdamas, kad jo kentėjimų draugas nėra paprastas žmogus, bet didelis pranašas ar Mesijas, kreipdamasis į Jėzų, tarė: "Viešpatie, atsimink mane, nuėjęs į savo karalystę!"

Jėzus, kuris matė jo tikėjimą, džiaugėsi jo drąsa ir jo pasigailėjo. Jis meilingai pažvelgė į nelaimingąjį ir ištarrė savo antrąjį žodį nuo kryžiaus, kuris taip pat buvo Dievo gailestingumo žodis: "Iš tikrųjų, sakau tau, šiandieną su manimi būsi rojuje". Šiais žodžiais Jėzus parodo savo gailestingumą dideliame nusidėjėliui net mirties valandoje.

Turtingi mes išėjome iš Dievo rankų, bet pirmųjų tėvų nuodėmė viską praradome ir tapome dvasios lavonais. Gaivinantis krikšto vanduo mus vėl grąžino malonės gyvenimui, ir kūdikystėje mūsų akys, tarsi mėsų žibučių žiedai, spindėjo nekaltumu. Mūsų jaunystė žydėjo pavasariu, bet užėjo šalnos, pakilo vėjai, pakando ir nupurtė žiedus. Mes neužauginome savo Viešpačiui dorybių vaisių. Nevienam kartais atrodo, kad ir gyventi prasmės jau nebeliko. Kas taip galvotų, labai apsiriktų. Juk, mes turime meilės prikryžiuotąjį Karalių, prašykime Jį, kaip anas piktadaris, o Jis mums net ir mirties valandoje pasakys: "Nesibijok, sūnau, dukrele, šiandieną tu su manimi būsi rojuje!"

JĖZUS NUTILO, ir štai aptemo saulė, juodi siaubingi debesys pridengė dangaus mėlynę, ir pačiame dienos viduryje ant žemės nusileido naktis. Jo priešai, kiek sumišę, pasitraukė šalin. Jėzus pajuto, kad kažkas stovėjo prie Jo kryžiaus. Jis pažvelgė žemyn ir pamatė savo Motiną, didžiausiojo skausmo išraiškoje, nes pranašautasis Simeono kalavijas buvo pervėręs Jos širdį. Jų žvilgsniai susitiko ir susiliejo į vieną bekraštį skausmą. Jam gaila Motinos, dėl to Jis Ją paveda po kryžiumi stovinčio Jono globai, sakydamas: "Moteriške, štai Tavo sūnus". Ir kreipdamasis į Joną, ištaria: "Sūnau, štai tavo Motina". Koks jaudinantis atsisveikinimas, koks graudus testamentas, kuriuo mes tapome Dievo Motinos vaikais.

Prie gintaro jūros, tarp dviejų grobuoniškų tautų, yra miškais, lyg rūtomis, pasipuošusi šalis. Šalis, kur mergaitės savo laimę įžvelgia žydriame lino žiede, kur jaunų naktigonių dainos susilieja su nemigusios lakštutės suckimu. Ta šalis tai Marijos žemė — Lietuva. Šiandieną ta šalis kenčia, ir mes nuskriausti, kaip kūdikiai bėgame prie Motinos, kad Ji nušluostytų mūsų ašaras ir suramintų savo žemės vaikus.

JĖZAUS KVĖPAVIMAS darėsi vis gilesnis. Jo krūtinė, gaudydama orą, konvulsingai kilnojos. Artinosi lemiamoji valanda. Kęsdamas begalinius skausmus, Jėzus vėl atveria burną ir nusiskundžia savo dangiškajam Tėvui, sakydamas: "Dieve mano, Dieve mano, kam mane apleidai?" Žmonių atpirkimas, pažadėtas pirmiesiems tėvams, turėjo būti išpildytas be pakeitimų. Jį turėjo atlikti Dievo Sūnus, priėmęs žmogiškąją prigimtį, kuri dabar, kentėdama neapsakomus skausmus, nusiskundžia.

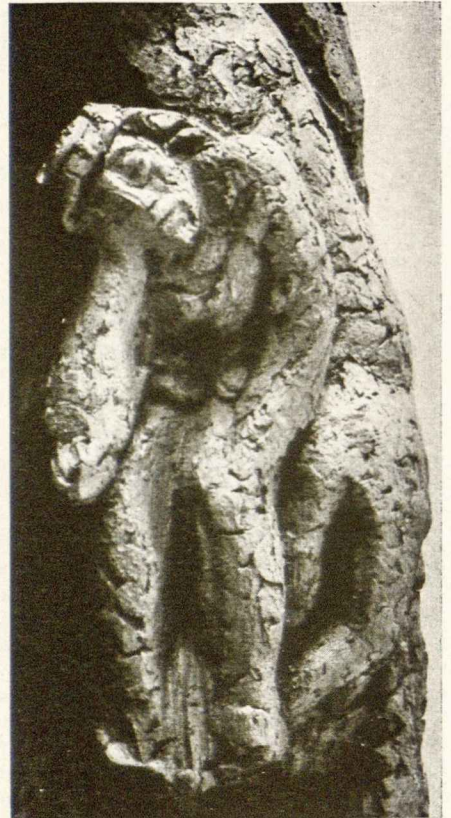
Ligos nelaimės apkartina mūsų gyvenimo dienas, ir dažnai mes skundžiamės: "Viešpatie, kam davei man sunkų kryželį? Kam atėmei man tėvelį ir mielą motutę? Kam jaunystėje nedavei man sveikatos ir be laiko šauki pas save? Dieve mano, kam Tu mane apleidai?" Taip skūstis mums leidžia Išganytojas, bet savo pavyzdžiu Jis ragina ir sutikti su Dievo valia, kaip Jis sutiko savo mirties agnijoje.

PO NUSISKUNDIMO Tėvui, tamsa pradėjo sklaidytis. Blankios žvaigždės, vidurdienyje tamsos pakviestos dalyvauti Kristaus agonijoje, pamažu blėso ir geso, ir pats dangus tolydžio blaivėsi.

Kristaus priešai, atgavę drąsą, vėl pradeda Jį užgaidinti, bet Jis jų negirdi. Dangiškasis Tėvas parodo Jam atpirkimo darbo didybę. Neapsakomas vaizdas patraukia visą Išganytojo dėmesį. Jis mato visas sielas, kurių Jis atėjo išgelbėti. Daugelis jų trokšta išganyimo, bet, eidamos gyvenimo klystkeliais, paklysta, kenčia ir verkia. Jam gaila sielų. Jis nori jas paguosti. Jis trokšta, kad jos ateitų pas Jį, ir dėl to Jis sušunka: "Trokštu!"

Ne, Jėzus netrokšta numalšinti kūnišką troškulį. Jis trokšta sielų, mūsų sielų, tikrų ir gyvų tobulybės paveiklų. Taip, tik jų Jis trokšta. Ar mes Jam jas atiduosime?

Idealistai jaunuoliai ir jaunuolės nesitenkina, patys savyje viską atnaujinę Kristumi. Jie stengiasi Juomi atnaujinti ir kitus. Šis idealizmas veda prie aukos, prie savęs išsižadėjimo. Jis uždega juose troškulį gelbėti žustančias sielas. Jie nori būti apaštalais. Ant šventosios

Rūpintojėlis (skulpt. Mončio kūrinys)

meilės aukuro save paaukoję, jie tampa kunigais, vienuoliais, seselėmis. Jie žino, kad Kristus, mirdamas ant kryžiaus, troško sielų išganymo, dėl to jie šaukia jas į išganymo kelią.

IŠGIRDĘ, kad Jėzus trokšta, kareiviai, pamirkę acto ir myros mišinyje kempinę, užmovė ją ant jieties ir pakėlė prie Jėzaus lūpų. Išganytojas, paragavęs neskanaus skysčio, dar kartą atverė savo burną ir tarė: "Consummatum est" — "Atlikta". Ir tuoj pridėjęs: "Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią", — palenkęs galvą numirė.

"Consummatum est" — "Atlikta!" Išsipildė Dievo duotasis pažadėjimas. Išsipildė patrijarchų laukimas ir pranašų pranašystės. Atliktas atpirkimo darbas. Sutrinta vylingojo žalčio galva. Paskelbtas Naujasis Įstatymas. Atviri dangaus vartai visiems laikams ir visoms tautoms. "Tėve, į Tavo rankas atiduodu savo dvasią!" Tai paslaptinė Kristaus žodžiai. Jie, tarsi meilės giesmės aidas, perskrodžia dangų ir sunaikina Dievo rūstybę. Tėvas išgirsta Sūnaus šauksmą. Sudreba žemė. Uolos suskyla. Šventyklos uždanga plyšta. Atsiveria karstai, ir mirusiųjų šešėliai, pakilę iš kapų, ima slankioti po šventąjį miestą. "Jėzus mirė!" Šaukia visa gamta, visi tvariniai.

TAIP PRABĖGA valandėlė susimąstyme. Mes žiūrime į Kristaus kūno žaizdas, o Jis nuo kryžiaus pažvelgia į mūsų dvasios skausmus. Mielas vienkartinis graudus mąstymas. Jis skaidrina mūsų sielą ir gimdo joje didžiulį pasiryžimą. Daug kartų mes matome kryžių, bet jei prie jo nesusimąstome, jis nedaug ką mums tepasako. Kryžius graikams buvo beprotystė, žydams pasipiktinimas, o mums jis yra išganymo ženklas. Tiesa, ant jo žmonės numarino Dievo Sūną, bet Jis savo mirtimi jiems grąžino prarastąjį laimės gyvenimą ir vėl atidarė uždarus dangaus vartus.

ŠV. KAZIMIERO KULTAS AMŽIŲ BĖGYJE

PROF. ZENONAS IVINSKIS

Šiuo metu prof. Zenonas Ivinskis Vatikano archyvuose renka medžiagą Lietuvos istorijai. Ten yra suradęs dar neskelbtų dokumentų. Jais pasinaudodamas neseniai "Darbininko" 14, 15 ir 16 numeruose paskelbė straipsnį. Čia duodame jo santrauką.

Red.

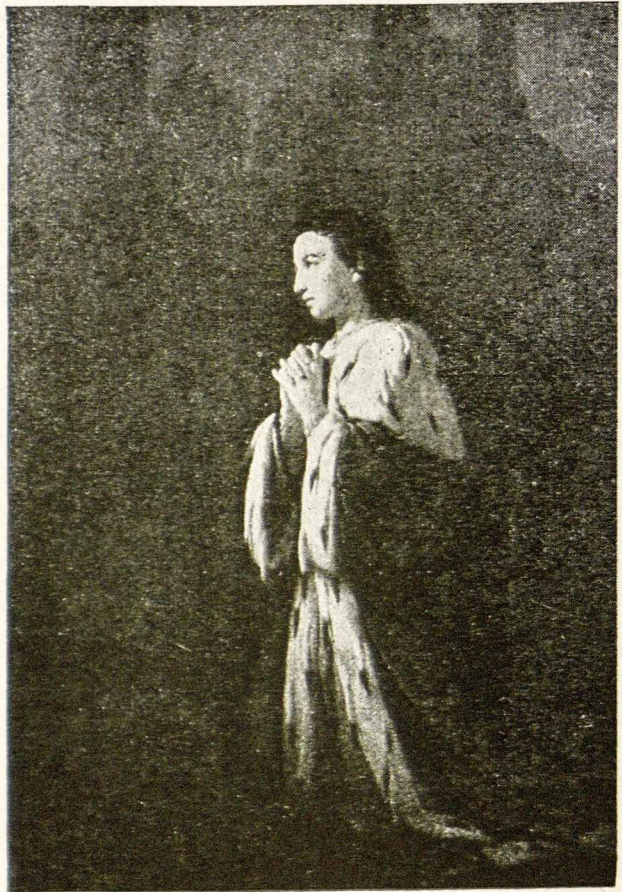
Apie šv. Kazimiero gyvenimą ir ligi šiol nedaug težinome. Lenkų kronik. J. Dlugošas ir italas Ferreri, išleidę knygutę apie šv. Kazimierą 1952 m., pasilieka beveik vienintėliai dėmesio verti šaltiniai. Jų žinias metai iš metų kartojome per Kazimiero šventes. Labai gaila, kad šventojo kanonizacijos bylos nėra Vatikano archyvuose. Ji greičiausiai žuvo per garsųjį "Romos nusiaubimą" 1527 m. Tada burgundų kareiviai sunaikino daug brangių dalykų. Gal šv. Kazimiero kanonizaciją liečiančių dokumentų reikėtų ieškoti Florencijoje, Mediči giminės archyve, nes tuo metu buvo paprotys iš Vatikano pasiimti originalus. Mediči giminė šv. Kazimierui rodė ypatingą dėmesį, buvo įsigijusi stambią relikviją (rankos kaulą). Ji ir dabar tebėra Florencijoje Mediči koplyčioje. Ta italų didikų giminė pasirūpino, kad Carlo Dolce (1616-86) nupieštų šv. Kazimiero paveikslą, kurį dabar visur kartojame. (Originalas kabo Florencijoje Pitti galerijoje).

Italų tautoje šv. Kazimieras buvo populiarus. Neapolyje buvo pastatyta jo vardo bažnyčia, o 17 a. išleista net keletas knygutėlių itališkai ir lotyniškai. M. Cervini 1620 m. Sienoje išleido "Vita di S. Casimiro", o už poros metų Parmoje Ranuccio Pico išleido naują knygelę. 1629 m. Hilarijonas išleido iliustruotą — "Compendio della vita S. Casimiro" (pereitų metų kovo mėn. "Ateityje" spausdinsime kelias iliustracijas iš šios knygos. Red.). 1653m. Neapolyje išleido lotyniškai veikaluką H. Orsini.

Lietuvoje labiausiai gailėjosi karaliai tėvas karalius. Jis įsteigė amžiną "Anniversarium" — kasmetinį karaliai mirties liturginį paminėjimą. Karaliai garsas greit plito žmonėse, ir 1501 m. popiežius suteikė atleidus tai Vilniaus katedros koplyčiai, kurioje buvo laikomi Kazimiero palaikai, nors jis dar nebuvo paskelbtas šventuoju.

Greit prasidėjo didelė akcija už karaliai paskelbimą šventuoju. Vatikano archyvuose yra iš 1516 m. trys dideli raštai popiežiui Leonui X, kad Kazimierą paskelbų šventuoju. Juos rašė pats Lietuvos valdovas, jauniausias Kazimiero brolis Žygimantas, Vilniaus vyskupas su kapitula ir Vilniaus vienuoliai pranciškonai. Taip pat popiežiui rašė ir imperatorius Maksimilijonas I, karaliai giminaitis (Kazimieras buvo Elžbietos Habsburgaitės sūnus). Tuoju po to prasidėjo karaliai kanonizacijos byla. Šiems reikalams Vilniuje buvo renkami net pinigai. Kazimiero paskelbimas šventuoju tada rūpėjo Vilniaus vyskupijai, apskritai Lietuvai. Lenkijos vyskupai tose pastangose nedalyvavo.

1602 m. Vilniaus vyskupas Benediktas Vainius (Voina) pasiuntė vieną kanauninką į Romą. Jis drauge vežė ir karaliaus prašymą. Popiežius Klemensas VIII be sunkumų davė bulę ir padovanojo vėliavą su Kazimiero paveikslu. Šią vėliavą pats Lietuvos kancleris Sapiega nešė Vilniaus gatvėmis. Tada, 1604 m. gegužės 10 d., Vilniaus miestas šventė nepaprastą iškilmę: šv. Kazimiero palaikai buvo perkelti į altorių. Po dviejų dienų Vilniaus jėzuitai prie turgaus aikštės padėjo kartinį akmenį bažnyčiai, skirtai šventojo karaliai garbei. Ta proga su šven-

čių aprašymu Vilniuje buvo išleistos net dvi knygutės ir viena Krokovoje. Apie šią šventę ir apie kaskart sklindantį karaliai garbinimą Vatikano archyvuose yra daug medžiagos.

1636 m. prie katedros buvo pastatyta speciali koplyčia. Kai ten perkėlė jo palaikus, vėl buvo didelės iškilmės, kuriose dalyvavo pats karalius Vladislovas Vaza ir nuncijus Filonardi. Šis Romon nusiuntė įspūdingą šventės aprašymą. Tada popiežius Kazimiero šventę labiau atžymėjo. Vatikano archyvuose randame brevę, kuria popiežius leidžia šv. Kazimiero šventę švęsti aukščiausią bažnytinę liturgiją.

Jėzuitai plačiai išgarsino šv. Kazimiero kultą per savo Akademiją, diecezinę ir popiežišką seminariją, per naujokynus ir misijas. Tai matyti iš jų kasmetinių darbų apyskaitų ("Annuae Litterae"), kurias randame Jėzuitų archyve Romoje. Šiose apyskaitose minima ir daugiau stebuklų apie šv. Kazimierą.

Senuose metuose į šv. Kazimierą kreipėsi lietuviai kaip į savo šventąjį nelaimių ir suspaudimo metu, kad gintų Lietuvą nuo nelaimių ir karų. Jo garbei statė ir dabar stato bažnyčias ne tik Lietuvoje bet ir Amerikoje.

19 a. viduryje vėl pasirodė knygelių apie šv. Kazimierą. Jos visos lenkiškos. Žymiausia iš jų yra Lipnickio. 19 a. gale ir istorikai pradėjo šventąjį tyrinėti.

Tik lietuviškai apie savo šventąjį nedaug teturime. 1927 m. Alekna išleido 32 psl. brošiūrėlę. 1947 m. pasirodė taip pat 32 psl. S. Sužiedėlio paskaita, kurioje jis įstatė šventąjį į savo aplinką. Jei prisiminsime keliuose "šventųjų gyvenimuose" tilpusius poros puslapių aprašymus, tai gausime pasakyti, kad reikia kur kas daugiau medžiagos surinkti apie tą populiarų šventąjį. Gal šios medžiagos galima bus surasti Italijos archyvuose, ypač Mediči archyve Florencijoje.

Danutė Kraučeliūnaitė

REGĖJIMAS

Ankstų žiemos rytą, saulei tebemiegant,
Ir senajam miestui skendint dar tyloj,
Bėga prie katedros, skubina per sniegą,
Ir prie durų klaupias, kaupiasi maldoj...

Ant galvos auksinė žibanti karūna,
Ir karališkas apsiaustas dengia jo pečius,
Akys švinta, ir po kojomis pasaulis žūna,
Ištariant maldos prinokusius žodžius.

Bet gili malda nutrūksta jam staiga:
Prieš save išvysta jis Mariją,
Glaudžia, supa Kūdikį viena ranka,
O kita jam ištisia leliją.

Jis nejunta, kaip nuo žemės kelia jį kažkas
Ir atgal jį veda pilies linkui,—
Klaidžioja dar žvilgsnis po dausas,
Karalienė kur su Kūdikiu pradingo...

KURI yra tikroji ir pagrindinė gavėnios prasmė? — širdies persimainymas! Nes be žmogaus širdies persimainymo neįmanoma ir pilnas velykinis žmogaus prisikėlimas.

Visa gavėninė dvasia ir visos gavėninės priemonės tetaiko į vieną taikinį — į žmogų, kuris turi persikeisti.

Malda, pasninkas, atgaila ir dera ma rimtis yra didžiosios gavėninės priemonės, kurios žmogui padeda save perreformuoti, savo širdį perkeičiant. O kodėl būtinai širdį? Todėl, kad ji yra viso dvasinio žmogaus simbolis, savo pagrindą turįs fizinėje žmogaus širdyje, esančioje žmogaus gyvybės centru.

Šūkis "Visa atnaujinti Kristuje" savo esme yra ne kas kita, kaip tik šauksmas žmonių širdims persikeisti.

Siekiant visa atnaujinti Kristuje, pirmiausia tenka pradėti nuo savęs; visas atnaujinimo darbas turi prasidėti nuo paties atnaujintojo atsinaujinimo; kitaip — tas visas atnaujinimo darbas nebus visas, nebus pilnas: jis neturės savo tikros atnaujinimo pradžios. O neturėdamas tikros ir tinkamos pradžios, neturės nė tinkamos pabaigos. Be savęs atnaujinimo nėra nė aplinkos, nė kitų atnaujinimo. Jei atnaujintojas didįjį atnaujinimo darbą pirma pradės nuo kitų, o ne nuo savęs, visas atnaujinimo darbas liks tuščias ir bergždžias: Tuo jis bandys statyti namą nuo stogo pradėdamas, o ne nuo pamatų.

Žmogus, persimainęs savo širdimi, lieka tas pats žmogus, bet jau su kitokiu dvasiniu turiniu: su kitokia nuctaika ir su kitokia orientacija.

ŠIRDIES PERSIMAINYMAS

ALFA SUŠINSKAS

Persimainęs žmogus žvelgia į pasaulį tomis pačiomis akimis, bet pasaulį jis mato jau kitokioj šviesoje, negu anksčiau. Daiktai, idėjos, žmonės ir pats pasaulis jam dabar atrodo kitokie. O kitokie jie atrodo todėl, kad juos jis dabar vertina teisingoje šviesoje, daug teisingesnėje, negu pirma, skendėdamas savo vidiniame neaiškume ir net vidinėje tamsoje. Bet svarbiausia: žmogus, savo širdimi persimainęs, yra visai kitoks Viešpaties akyse: jis dabar yra tikrasis Kūrėjo kūdikis, dieviškosios malonės ryšiais esąs vienybėje su savo Viešpačiu Kūrėju.

Žmogaus širdžiai persimainyti malda yra ypatinga priemonė, nes ji yra didysis dvasinių jėgų šaltinis. Žmogus savąja malda nusilenkia Kūrėjui, Jį savo tikruoju valdovu, tikruoju Viešpačiu prapažindamas. Be tikros, nuolankios, iš meilės kylančios maldos negalimas joks širdies persimainymas. Dėl to gavėnios metu religinis gyvenimas ir vyksta gausesnės maldos dvasioje.

Pasninkas? Pasninko esmė nėra ko nors nevalgymas ar susilaikymas nuo ko nors... Juk pienas nė kiek nėra menkesnis ir prastesnis maistas už mėsą. Ir neprivalgymas iki soties nėra pasninko esmė... Pasninko esmė ir prasmė yra žmogaus ambicijų pa-

lenkimas Bažnyčios disciplinai savęs atsižadėjimo dvasioje: nusilenkti ir atsižadėti! Taigi, jei žmogaus širdis nenusilenkia Viešpaties valiai ir jei pati savęs neatsižada, argi ji tada gali persimainyti?

Savąja atgaila, ypač gavėnios metu akcentuojama, žmogus laisvai ir niekieno neverčiamas siekia atitaisyti savo klaidas ir atsilyginti ne tik žmonėms, bet, svarbiausia, Viešpačiui, savo Kūrėjui. Atgaila yra pagrindinė priemonė savo širdžiai permainingti. Be atgailos nepadidėja jokio žmogaus širdis. Atgaila yra ugnis, išdeginanti žmogaus širdies puvelius bei rūdis ir paliekanti žmogaus širdyje blizgantį dvasinį auksą — gėrį.

Pagaliau rimtis yra gražioji gavėnios spalva, kuria ji yra nudažyta ne dekoracijai, bet kad palengvintų dvasinęms galioms labiau subijoti. Gavėninė rimtis yra purioji dvasinė dirva, kurioje širdis atlieka savo didįjį ir svarbųjį persimainymo darbą; rimtis širdžiai yra tas pats, kas tinkamas podirvis, saulė ir drėgmė yra augančiam augalui. Bet gyvenimas dažniausiai neduoda žmogui pakankamai rimties. Gyvenimo dinamika dažnių dažniausiai yra priešinga rimčiai. Todėl žmogus pats sau turi susirasti bei susidaryti rimtį, ir net ten, kame jos nėra: jis turi sukurti rimtį ir didžiame gyvenimo kūryje, kur viskas sukasi, ūza ir išblaško.

Netrukus velykinis aleliuja primins pasauliui buvusį Viešpaties Prisikėlimą. Bet argi Velykinis Prisikėlimas nėra Didysis Persimainymas? Ir kaip žmogus galės įsijungti į didįjį velykinį džiaugsmą, jei jo širdis gavėnios metu liks ta pati, nepersimainiusi su tikti Didįjį Persimainymą?

PIRMOJI KAZIULIO MEILĖ

J. KONČIUS

Kokie trumpi tie vasaros vakarai: nespėjo gerkai nei pazarai padangėje išsiblaivyti, jau ir vidurnaktis. Tik pamėgink ilgiau pasnopinėti, tuoj pradės kitam dangaus krašte rausva pašvaistė skleistis. Todėl ir Gedvilos šeimyna be žodžių srėbė, užsikąsdami juodos duonos rieke baltintą bulvienę. Protarpiais Stasė pakilusi nukiusdendavo į kitą gryčios galą pripildyti dubenį karštu garuojančiu viralu. Pusę amžiaus persiritusi, šiaip žemos ir druktos išvaizdos, kaip statinaitė ji tupinėjo tai apie stalą, tai ridenosi į kampą prie krosnies ir, iškišusi pluokštą sausų žaburų, įkaitusiais žandais pūsteldavo taip smarkiai, kad pakilusi liepsna nušviesdavo pro krosnies angą ją ir pusę galinės sienos.

Gedvila pirmas padėjo šaukštą ir atsikrenkštęs peržvelgė šeimyną. Visi buvo įnikę darbe: po karštos ir ilgos vasaros dienos išvargę ir alkani. Jo akys nuslydo palengva ant Kaziuko: jo veidas nuo saulės buvo susproginėjęs, o senai kirpti plaukai susivėlę į kuodą. Pagailo jo Gedvilai. „Reikės sekmadienį išleisti į bažnyčią, šeštadienį apkirpsiu“ — pamanė sau vienas. Tačiau ne apie tai valgydamas jis galvojo. Ryt dar ne sekmadienis. Per dieną su bernu abu pūdytė arė, ryt vėl tas pat. O kaip su arkliais? Negi uždarysi ganykloje per dieną traukusius plūgą. Reikėtų paganyti. Čia jo žvilgsnis vėl užkliuvo Kaziuką ir, lyg juokaudamas, pertraukė tylą.

— Pasistiprink gerai, Kaziuk, teks tau šiai nakčiai kąsnis, gausi pabūti prie arklių Palopjauniuose iki prauš. Arkliai išvargę nelakstys, bet vienus negali paleisti. Tau vis ne tokie darbai, rytoj dieną galėsi ilgiau numigti.

Kaziukas, pradėjęs šeimnininkui kalbėt, tuoj pajuto, kuo čia kvepia, kad tie žodžiai geruoju nesibaigs, teks arklius joti Palopjauniosna. Jeigu taip dieną, vienas malonumas būtų nulėkti risčiomis. Arkliai tai ne karvės, nezylios uodegas užrietę: paleidai supančiojęs, o pats supkis užsikoręs kur ant šakos kiek širdis nori, tačiau naktį kitas reikalas. Ir jo vaikiškoje vaizduotėje ėmė pintis vaizdai vienas už kitą baisėsi, kadais girdėti pasakojant, stojos prieš akis.

— Jei vienas bijotum, gal Stasė kartu nusinešus kailinius pasnaustų, — lyg skaitydamas Kaziuko mintis tęsė Gedvila.

Tai tik to ir trūko, jai jau seniai knietė kaip čia pertraukti tą slegiančią tylą. Bus jau bepradedanti ką, bet, pažvelgus į mieguistus paniurusiais veidais vaiganiuosius, vis susilaikydavo.

— Aš tau sakiau, Kaziuk, tu nesišiaušk, vistiek tu būsi mano. Matai, dabar vienas bijai, ganyšime abu, aš tau padainuosiu meilių dainelių nei nepajusi kaip naktis prabėgęs, — atkišusi savo baltus dantis, vienintelę Dievo dovaną jos amžiui, kikendama, seniai progos laukusi, prapliupo Stasė.

Kadugiu per veidą užkirtimo nebūtų Kaziukas tiek pajutęs, kiek šių žodžių. Negana taip jį prikančia su savo meilikavimu ir nuolatinio lindimo akysna, dar ir dabar prie visų jį pradeda tyčiotis. Užsidedę Kaziuko skruostai:

— Su šlubiu Rapolu tu meilikaukis, kad nori, aš tau sakiau, kad tavęs nemyliu ir nemylėsiu, — drėbdamas iš pykčio, pilna gerkle suriko Kaziukas.

— Tu, Kaziuk, manęs vis neklausai. Aš tau sakiau, kai ji līs prie tavęs, ignybk į pašonę, kad mėlyna liktų, vyriškai, kodėl ji prie manęs nelenda, — juokdamasis prašneko bernas ir, patenkintas savo išmintimi, ėmė sukti „bankrutę“.

— Neklausyk tu jo, jis tau pavydi, o mudu abu ganyšime šią naktį arklius, aš tave ir nuo pakaruoklių apginsiu, prisilindusi dar arčiau tratėjo Stasė.

To Kaziukas pernešti jau nebepajėgė, jo keturliometė širdis užvirė pykčiu, ir, pro ašaras pašokęs nuo stalo, rėkė:

— Tu sena, tu negraži, kokios tavo akys. Aš nebijau nei tavęs nei tavo pakaruoklių, aš vienas josiu arklius, — jei būtų galėjęs į gabaliukus būtų jis ją suplėšęs iš pykčio.

Daugiau nieko jis nebegirdėjo. Viena mintis jam tebuvo galvoje kuo greičiau dingti iš trobos ir, užsimetęs švarką jau buvo bebėgęs, tik Gedvila sulaukė už rankovės.

— Pasiimk milinę, kad nesusaltum, prieš auštant miglos, šaltoka, o dėl jos tauškalų tai tu nesijaudink. Kai tu pyksti, ji erzina. Patauškės ir nustos. Praaušus ateis Jurgis prie arklių.

Ilgai Kaziukas nesiklausė, protekinis išbėgo laukan ir, atsirišęs nuo tvoros arklius, riščia pasileido Palopjaunių link.

* * *

Rami vasaros naktis suposi virš miegančių laukų. Balkšvom klostēm alsavo per dieną prisigėrusi saulės spindulių žemė. Tik retkarčiais pasigirdavo kur toluoje šuns amtelėjimas, bet ir tas pajutęs nakties ramybę ir, galbūt, susigėdęs nutildavo. Tik Kaziukas nemiegojo. Vienas naktį, atskirtas nuo visų, nešė likimo uždėtą piemens našta. Supančiojęs arklius, nutarė iškurti prie senojo ažuolo, įprastoje vietoje, kur ir miškas atokiau. Visa pieva aplink virė nuo žiogų čirpimo, kuris vilnijo tolyn iki pat miško. Baimės Kaziukas dar nejautė, tačiau, gal nuo to čirškimo jam pasidarė liūdna. O gal ir ne, juk tokios muzikos per dienas būdavo pilna jo ausyse. Pyktis lyg liepsna degino jį išjojant dėl Stasės pasityčiojimų, o bejėgiškumas, kurį jis pajuto šį vakarą užliejo jo širdelėje skausmą ir liūdesį. Prisiminė jis dabar visas skriaudas Stasės ir šeimnininko — visų ir jam taip pasidarė graudu, kad net apatinė lūpa nejuociom pradėjo trūkti. Tačiau verkti jis jau buvo seniai pamiršęs. Piemens gyvenime iki šiol jis būtų begalės asarų išliejęs. Pajuto tai Kaziukas dar pirmaisiais savo tarnavimo metais ir visuomet, pradėjęs drėgti akim, įkandavo taip lūpą, jog iš skausmo kartais net aiktelėdavo.

Miglomis vis slinko tolyn vienoda monotoniška muzika, kurią retkarčiais pertraukdavo supunksdami arkliai. Miško pakraštyje kažkas gūžiai sudejavo, ir duslus aklas aidas susigėrė miglose. Krūptelėjo Kaziukas. Vietoje pirmysčio liūdesio jį apėmė ne tai baimė, — lyg koks nejaukumas. Susigūžė dar labiau prie ažuolo kamieno, glaudžiau susisuko milinėje ir, norėdamas greičiau atsikratyti to jausmo, ėmė galvoti, kaip smagu bus, kai rytą grįš su arkliais į namus, visą naktį išbuvęs vienas prie miško, o Stasei net liežuvi parodys. Tačiau gaivinanti mintis jį greit paliko, sušamėjęs ažuolo lapams, jis pajuto kaip šilta srovelė perbėgo kūnu. Kažkas švelnus, padvelkęs į veidą, nušlamėjo medžių viršūnėmis. Kaziukas dar labiau prisipaudė prie medžio kamieno ir sustingęs klausėsi. Tylu. Pievoje smuikavo žiogai, ir, geriau išžiūrėjus, matėsi tamsūs juda arklių šešėliai. Lyg lengviau Kaziukui pasidarė. Apsivertė ant kito šono, kojas surietė po savim ir senu įpročiu įsikišo mažąjį pirščiuką į burną. Kiek laiko prabėgo jam taip bekiūnt, sunku pasakyti, tik akys jau buvo pradėjusios

TREMTIES UNIVERSITETAS — PAVERGŲJŲ TAUTŲ VILTIS

Sovietinis melas siekia ne tik užtušuoti prispaustųjų agonijos šauksmą, bet ir suklaidinti laisvąjį žmogų, kad ir jį pavergtų. O pasaulis trokšta pastovios taikos, kuri šiandieninė padėtyje nėra įmanoma. Ji gali būti atsiekta tik sugriovus komunistinę vergiją. Laisvosios Europos Komiteto įsitikinimas, kad dvasinė kova yra viena iš efektingiausių priemonių komunizmui nugalėti, davė konkrečių rezultatų. Vienas iš jų —

Laisvosios Europos Universitetas Tremtyje.

Ši akademinė institucija buvo įkurta 1951 m. liepos 20 d. JAV-se susipratusių amerikiečių pastangomis. Savo programoje ji vysto pozityvią akciją, kad nugalėtų sovietinę vergiją ir kremliaus melą. Šis Tremties u-tas suteikia galimybę rytinės Europos tremtiniams tęsti savas studijas JAV-se ir Europoje, parūpindamas stipendijas bei duodamas kitokią pagalbą. Čia tie jaunuoliai turi progos pasiręgti atsakingoms pareigoms, kurias jie ras išlaisvintuose kraštuose.

Nors Laisvosios Europos U-tas Tremtyje buvo įkurtas Amerikoje ir įregistruotas New Yorko valstybėje kaip švietimo vienetą prie Laisvosios Europos Komiteto ir jo centras yra New Yorke, jo veikla Europoje reiškiasi daugiau nei JAV-se, — ji pasiekia net Artimuosius Rytus.

Laisvosios Europos Kolegija

U-to operacijos bazė vakarinei Europai yra Paryžiuje, tačiau pats žymiausias Tremties U-to akademinis padalinys — Laisvosios Europos Kolegija, įkurdinta Chateau de la Robertsau vietovėje prie Strasburgo.

Laisvosios Europos Kolegijos namai Strasboure

Laisvosios Europos Kolegija priklaudžia žymų skaičių tremtinių šių tautybių: albanų, bulgarų, čekų, estų, jugoslavų, latvių, lenkų, lietuvių, rumunų, slovakų ir vengrų. Jie susikūrė į tautines grupes, turi savo vadovus. Vadovai supažindina studentus su gimtųjų kraštų problemomis ir padeda jiems moksle bei kasdiniuose reikaluose. Lietuvių grupę šiais metais sudaro septyni studentai. Jiems vadovauja Dr. Jonas Grinius.

Stipendininkai lanko Strasburgo u-tą, bet gyvena ir reikalingą išlaikymą gauna Kolegijoje. Čia jie taip pat dalyvauja paskaitose ir seminaruose, kur nagrinėjamos atskirų kraštų ir Europos problemos.

Stipendijos

Vidurio Europos Studijų Centras New Yorke skiria stipendijas studijuojantiems JAV-se. Paramos ir Stipendijų Komitetas Paryžiuje skiria

100 stipendijų studijuojantiems Strasboure ir 25 lankantiems kitus V. Europos bei Artimųjų Rytų u-tus. Kandidatai stipendijoms turi būti tarp 18-32 metų, baigę gimnaziją ir moką angliškai bei prancūziškai, kad galėtų sekti paskaitas. Be to, jų charakteris turi rodyti sugebėjimą darbui bei vadovavimui laisvoje visuomenėje. Jie visi pasižada grįžti į išlaisvintus kraštus ir aktyviai įsijungti į jų atstatymą.

* * *

Laisvosios Europos Universiteto Tremtyje steigėjai yra giliai įsitikinę, kad laisvė yra nedaloma. Šių susipratusių Amerikos piliečių dėka vystosi jaunos pavergtųjų Europos tautų pajėgos, kurioms ši tarptautinė mokslo institucija turi atstoti užkirstąjį universiteto kelią savuosiuose kraštuose.

Kęst. J. K.

merktis, kaip iš ano galo pievos jį pasiekė aštrus kažkieno balsas. Snaudulys išsiblaivė kaip mat.

U ū ū, tiesiai nuo Palopjaunių. Ir staiga jo akyse išdygo kadaise tose kiaurynėse nuskendusio burlioko veidas. Taip, aiškiai priminė jis toje pačioje vietoje, bernas veždamas durpes rodė. Apmirė Kaziukas: jautė, kaip virpa rankos, kalena dantys, o visą kūną lyg adatomis bado šiurpulis.

Ū ū ū ū... Vėl tas pats balsas, tik lyg kitoje vietoje, tolėliau į dešinę. Bėgti, dingtelėjo mintis, bet kojos nejudėjo. Virpančia ranka Kaziukas persižegnojo ir balso link ore padarė kryžiaus ženklą. Tą nuo dvasių apsigynimo būdą buvo dar girdėjęs iš motinos. Ramu, jokio garso, tačiau jautė Kaziukas, kad kažkas nematomas vaikšto po pievą, o gal jau čia pat ir kiekviena momentu gali nutverti už kojos.

— Ai, ai, — pusgyvis suklilo Kaziukas ir, išsigandęs savo klyksmo labiau negu vaiduoklio, sukniubo ant žemės. Ašaros viena po kitos tekėjo veidu.

— Kaziuk, kur tu, — visai netoliese išgirdo lyg pažįstamą balsą.

Niekas neatsiliepė, tik girdėjosi jo silpnas kūkčiojimas.

— Ir įlindęs kur, jieškau, jieškau, o tavęs nei balso, — priėjusi visai arti prašneko Stasė.

Lyg degančią geležį kas būtų atėmęs nuo krūtinės, taip nudžiugo išgirdęs jos balsą Kaziukas.

— Miego nenorėjau, sakau eisiu pažiūrėti Kaziuko, nors tu ir nemylėsi manęs, bet tegu...

Norėtų Kaziukas teisintis, bet dėl tokios nevykusios baimės jam kažkas užčiaupė lūpas.

— Aš... aš nebi...jojau, tie arkliai nebūna ant vietos, eina ir eina, — nuleidęs galvą ir bijodamas, kad nepamatytų jo akių, sušnibždėjo vos girdimai Kaziukas.

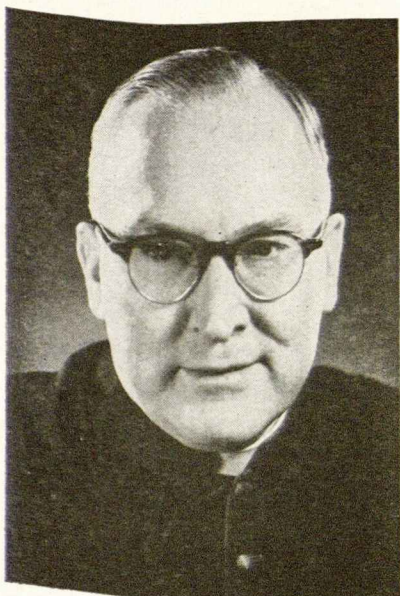
— Gerai jau gerai, pabūsiu pas tave, kol praaus. Vistiek miego nenoriu, tu galėsi pamiegoti, nusibėgioji paskui karves per dieną.

Tylėjo Kaziukas. Gėda jam buvo dėl baimės, ir dar tas iškoliojimas vakarienės metu... Netaip jau ir bloga ta Stasė, paerzina, tai paerzina kartais, bet ir geresnį kasinį pakiša, vakarais ir karves surišti padeda. Pajuto Kaziukas, kaip Stasė kailinių kraštais apkamšė jam šonus.

— Parginęs pokačio aš galėsiu tau vandens prinešti ir žabarų palaužyti tik tu pasakyk, — pergyvenęs pirmą savo gyvenime tokią baimę ir širdyje susitaikęs su didžiausiu savo priešu, mieguistas susigūžė į kamuoliuką šiltuose kailiniuose Gedvilos piemu Kaziukas.

ATEITININKŲ FEDERACIJOS VYRIAUSIOJI TARYBA

TARYBOS NARIAI

Prel. J. Balkūnas

Prof. Dr. Z. Ivinskis

Kun. K. Jursėnas

Prelatas Jonas Balkūnas, Maspetho, N. Y., V. J. Atsimainymo lietuvių parapijos klebonas, gimė 1902 m. spalio 22 d. Maltby, Pa., netoli Pittstono, Pa. Jo tėveliai buvo kilę iš Dzūkijos. Būdamas kelerių metų, buvo tėvų išvežtas į Lietuvą. Netrukus vėl grįžo į Ameriką, mokėsi Plomoute, Duryea ir Jittstone. 1912 m. vėl visa šeima išvažiavo į Lietuvą ir apsigyveno Marijampolėje. Lankė Marijampolės "Žiburio" gimnaziją, 1919 m. įstojo į Seinų kunigų seminariją. Po trijų metų atvažiavo į Ameriką, mokėsi Niagara Falls, N. Y. Kunigų Seminarijoje, kurią baigė 1926 m., kunigu įšventintas 1926 m. gegužės 29 d. Viskaravo Apreiškimo ir Angelų Kar. parapijose, Brooklyne, 1933 m. spalio 1 d. paskirtas Maspetho V. J. Atsimainymo liet. parapijos klebonu, pastatė bažnyčią ir kleboniją. 1948 m. pop. Pijaus XII pakeltas į prelatus. Spaudoje rašė nuo klierikavimo laikų, bendradarbiavo: Amerikoje, Darbininke, Drauge, Studentų žodyje, Ateityje, Lietuvių žiniose, Kunigų Vienybės biuleteniuose, buvo vienas iš "Amerikos" laikraščių steigėjų.

Prel. J. Balkūnas yra aktyvus visuomenininkas: Katalikų Federacijos Dvasios Vadas, Amerikos Lietuvių Tarybos narys, Bendrojo Lietuvių šalpos Fondo direktorių tarybos narys, Liet. Bendr. Laikinojo Organizacinio Komiteto pirmininkas, aktyviai prisidėjęs prie pabėgėlių išleidimo ir jų įkurdinimo Amerikoje, visur kelia Lietuvos vardą ir gina jos laisvės bylą.

Ateitininkuose yra nuo 1917 metų, trečioje klasėje jau vadovavo jaunesniesiems at-kams, kunigų seminarijoje Seinuose vadovavo at-kų kuopai, aktyviai reiškėsi kalbėtojų sekcijoje, trijų draugų sekcijoje, eucharistiniukuose. Dabar yra Ateitininkų šalpos Fondo pirmininkas.

Leonardas Dambriūnas į ateitininkų organizaciją įstojo 1920 metais. Buvo moksleivių ateitininkų kuopos pirmininku. Vokietijoje buvo Sendraugių Sąjungos valdybos nariu. Juo yra ir čia, Amerikoje.

Vokietijoje visą laiką dirbo lietuvių gimnazijoje. Amerikoje vienerius mokslo metus buvo šeštadieninės mokyklos vedėjas. Dabar trečius metus skaito paskaitas Lituanistikos instituto seminare.

Prof. Dr. Zenonas Ivinskis, gimęs 1908 m. V. 25. Kaušėnuose, Plungės vls., 1925 m. baigė Telšių gimn. Teol. — Filos. fak. Kaune sudijavo istoriją ir baigė 1929 m. žinias gilino Muencheno ir Berlyno universitetuose. Parašęs dizertaciją apie lietuvių valstiečių luomo susidarymą (vok. kalba), gavo dr. phil. laipsnį. Nuo 1933 m. doc. V. D. Univ. Teol. — Filos. fakultete. Skaitė Lietuvos istoriją. 1940 m. pakeltas į ekstraord. prof., 1941-42 m. Filosofijos fakulteto dekanas. Parašė virš eilę istorinių studijų, dabar renka medžiagą Lietuvos istorijai Vatikano archyve.

Ateitininkiškan veikiman įsijungė 1920 m. Plungėje, būdamas III klasės gimnazistu. 1922-23 m. suorganizavo jaunuosius at-kus ir jiems pirmininkavo, taip pat prisidėjo prie at-kų laikraščio redagavimo. 1924-25 m. buvo kuopos pirmininku. Kitais metais tęsė mokslą Telšių gimn., kur pirmininkavo 8-sios klasės at-kams. Pradėjęs studijas, įstojo į stud. at-kų draugovę. Vėliau ėjo įvairias pareigas Abstinentų korporacijoje. 1927 m. Palangos konferencijoje išrinktas Stud. At-kų S-gos C. V. sekretoriumi, kitais metais vicepirmininku. Baigęs studijas užsienyje, įsijungė į aktyvų sendraugių veikimą. Reino konferencijoje išrinktas At-kų Federacijos Vyr. Tarybos nariu.

Kun. Kazimieras Jursėnas, at-kų organizacijai priklauso nuo jos įsikūrimo dienų. Būdamas Mohylevo Arkivyskupijos kunigu, turėjo didelių sunkumų bendradarbiaujant su at-kais. Kartais nei ryšio palaikyti nebuvo įmanoma. Bolševikams užvaldžius Rusiją, kun. K. Jursėnas pasiliko už geležinės sienos. 1934 m. grįžęs iš bolševikų kalėjimo, santykius su ateitininkija atnaujino. Tapęs Sersų širdiečių mokyklų kapelionu, auklėjo ateitininkiškąją jaunimą. Tremties metais Vokietijoje buvo liet. gimnazijos kapelionu ir at-kų dvasios vadu. Dabar gyvena Chicagoje.

Dr. Ona Labanauskaitė gimė 1901 m. spalio 14 d. Kruopių miestelyje, šiaulių apskrit., smulkaus pramoninko šeimoje. Baigė rusišką pradžios mokyklą, lietuvišką šiaulių gimnaziją, Lietuvos universiteto teisių fakultetą ir vėliau dar gilino socialinių, politinių ir žurnalistinių mokslų studijas Lille katalikų universitete Prancūzijoje.

Apie ateitininkų sąjūdį išgirdo iš savo dėdės I Pasaulinio karo metu, o į ateitininkų organizaciją formaliai įstojo 1921 m. rudenį, atvykusi į Šiaulių gimnaziją. Iki gimnazijos baigimo (1924 m.) kuopos vadovybėje ėjo knyginko pareigas ir vadovavo visuomenininkų ir eucharistininkų sekcijomis.

Atvykusi 1924 m. rudenį universitetan, įstojo į Studentų At-kų S-gą, kuriai vėliau persiorganizuojant korporacijoms, pasuko į Vytauto Klubą, o šiam vėliau nutarus likti vien vyrišku sambūriu, į studentų at-kų draugovę.

Universiteto laikais pačioje studentų at-kų veikloje labai aktyviai nebedalyvavo, nes, jau baigiant gimnaziją (1924 m. pavasarį), buvo išrinkta į "Pavasario" S-gos Vyriausią Valdybą ir visą savo energiją bei laiką iki išvykimo užsienin studijų gilinti skyrė tik "Pavasario" S-gos reikalams.

Laikraščiams pradėjo rašyti nuo 1920 m. Redagavo "Moterį", "Pavasari", "Liepsnas", dabar dirba "Draugo" dienraščio redakcijoje Chicagoje.

Prof. Vitas Manelis, gimęs 1910 m. vasario 17 d. Šimonių vls., Panevėžio apskr., vidurinį mokslą ėjo Kupiškio progimnazijoje ir Rokiškio gimnazijoje, kurią baigė 1926 m. Studijavo Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje (1927-31 m.), kur baigė žemės ūkio ekonomikos sekciją. 1939 m. gavo agronomijos daktaro laipsnį. 1931-44 m. dirbo Žemės ūkio Akademijoje, iš pradžių jaun. mok. personalo nariu, paskutinius trejus metus — docentu ir Akademijos prorektoriumi. Dėstė ekonominius žemės ūkio mokslus. 1946-48 m. tremtyje dirbo Pabaltijo Universitete, būdamas dėstytoju ir vadovaudamas lietuvių skyriui. 1948 m. atvyko į Ameriką ir apsigyveno Chicagoje.

Ateitininkų organizacijai priklauso nuo 1920 m. Mokydamasis Kupiškėje, buvo jaun. at-kų kuopos valdyboje, Rokiškio gimn. gyvai reiškėsi at-kų veikloje. Studijuodamas Dotnuvoje buvo Ž. ū. Akademijos At-kų Draugovės (vėliau pasivadinusios "Agricolas" korporacija) nariu ir jos valdyboje. 1939 m. įsikūrus Ž. ū. Akademijos Ateitininkų Filisterių Draugijai, buvo išrinktas jos valdybos pirmininku.

Prof. Pranas Padalskis, raseiniškis, baigęs gimnaziją Raseiniuose, studijavo Kauno universitete ekonominius mokslus. Baigęs juos daktaro laipsniu, buvo pakviestas asistentu Kauno universitete, paskiau docentu Vilniaus universitete ir 1941 m. paskirtas prorektorium studentų reikalams.

Ateitininkas nuo gimnazijos laikų, universitete buvo "Iustitia" korporacijos narys, aktyviai reiškėsi bendroje studentų atstovybėje.

Dr. Antanas Šerkšnas gimė 1903 m. gegužės 17 d. Dar visai mažam esant mirė motina, kiek vėliau ir tėvas. Likęs su trim broliais daug vargo. Kaime išgyveno ilgai; pradėjęs mokytis, 7 km. pėsčias vaikščiojo į mokyklą trejus metus, kol išlaikė egzaminus į mokytojų seminariją. Po dviejų kursų mokytojavo kaime, po dviejų metų vėl grįžo į Simano Daukanto Mokytojų Seminariją. Įstojęs į Universiteto Teol. - Filo. fakultetą, studijavo pedagogiką ir psichologiją, organizavo Katalikų Mokytojų Sąjungos laikinąją gimnaziją Kaune, vėliau pavadintą Marijos Pečkauskaitės vardu. 1935 m. baigė studijas, 1942 m. gavo daktaro laipsnį. Lietuviškoje mokykloje dirbo 18 metų.

Į ateitininkus įstojo pradėjęs mokytis. Mokytojų seminarijoje buvo kuopos valdyboje, Kauno Rajono moksleivių pirmininku, studijuojant buvo išrinktas į Moksl. At-kų C. Valdybą, kur teko jaunesniųjų vedėjų pareigos. 1929-30 m. su J. Keliuočių redagavo "Ateities spindulius" — jaunesniųjų žurnalą, taip pat priklausė "Vytauto" klubui, dabar yra Vytauto Klubu Bičiulių Sąjungoje.

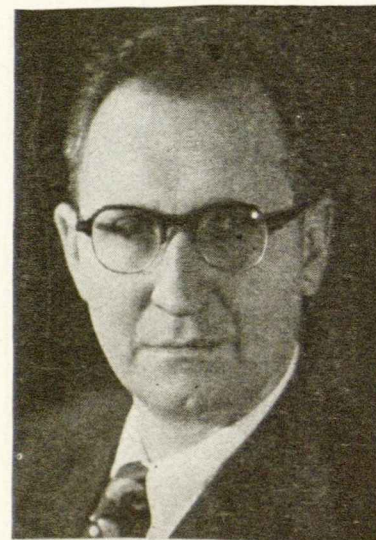
Dr. Agota šidlauskaitė, gimusi 1914 m. vasario 5 d. Paviekiuose, Kurtuvėnų parapijos pakraštyje, mokėsi Kurtuvėnų pr. mokykloje, Šiaulių mergaičių gimnazijoje. 1932 m. įstojo į V. D. U. Teol. Filosof. fak., studijavo pedagogiką, psichologiją. 1936-39 m. studijas gilino Italijoje. 1939 m. dirbo Pavasario Merg. Sąjungos Valdyboje, 1940 m. buvo tardyta NKVD, tais pačiais metais pasitraukė į Vakarus, į Italiją, kur išbuvo iki 1948 m. Italijoje atstovavo Liet. Kat. moteris tarptautiniuose kongresuose. Dabar gyvena Kanadoje ir profesoriauja Otawos universitete.

Nuo 1925 m. ateitininkė, dirbo abstinentų ir eucharistininkų būreliuose, buvo mergaičių kuopos pirmininkė, Šiaulių Rajono pirmininkė. Už ateitininkišką veikimą išvyta iš gimnazijos 8 klasės. Brandos egzaminus eksterna išlaikė Biržuose. Nuo 1932 iki 35 m. buvo At-kų Moksleivių Centro v-bos narė įvairiose pareigose, 1934-35 "Birutės" Dr-vos pirmininkė, bendradarbiavo "Pavasaryje", "Liepsnoje", dirbo Kat. Mot. Draugijoje.

Prof. Balys Vitkus gimė 1898 m. kovo 1 d. Staškūniškio vienkiemy, Daugailių valsč., Utenos apskr. Gimnaziją baigė 1916 m. Petrapilyje, universitetą 1925 m. Breslau (Vokietijoje) diplomuoto agronomo laipsniu. Nuo 1925 m. iki 1944 m. dirbo Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje. Pradžioje buvo lektorius, vėliau docentas, o nuo 1938 m. ekstraordinarinis profesorius, nuo 1941 m. rudens iki 1944 m. liepos mėn. — Akademijos rektorius.

Dr. O. Labanauskaitė

Prof. Dr. V. Manelis

Prof. Pr. Padalskis

Dr. A. Šerkšnas

Ateitininkuose yra nuo 1912 m. Tais metais įstojo į ką tik susiorganizavusią Vilniaus kuopą. 1915 m. rudenį, pabėgęs nuo beartėjančių vokiečių į Petrapilį, kartu su Ottonu Milevičium (vėliau gydytojas) ir Jonu Masiliūnu (paskutinis nepriklausomos Lietuvos Susisiekimo ministeris, 1941 m. išvežtas su šeima į Sibirą), įkūrė ateitininkų moksleivių kuopą Petrapilyje; ši kuopa iš trijų narių greit išaugo į dvi kuopas, kurios turėjo per 80 narių. B. Vitkus buvo pirmasis Petrapilio Moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkas.

Vėliau ateitininkiškoji veikla reiškėsi Žemės ūkio Akademijoje. Buvo Ž. ū. A-jos Studentų At-kų Susiėlimo Fondo pirmininku nuo pat įsikūrimo iki uždarymo ir Stud. At-kų "Agricola" Korp. garbės narys. Be to, visą laiką priklausė Sėdraugių Sąjungai.

Prof. B. Vitkus

GARBĖS TEISMAS

Dr. A. Sidlauskaitė

Dr. Jur. S. A. Bačkis gimė 1906 m. vasario 10 d. Joniškėlio valsčiuje. 1925 m. baigęs Panevėžio gimnaziją ir 1930 m. teisės ir Tarptautinių mokslų Institutą Paryžiuje, 1943 m. apgynė Paryžiaus Universitete Teisių fak. disertaciją "Lietuvos ir šv. Sosto Konkordatas", už kurią gavo pagal tezių 1943-44 m. m. konkursą — pagyrimą. Nuo 1930 m. rudens buvo Užsienių Reikalų Ministerijos tarnyboje, Centre tarnavo iki 1938 m. po to paskirtas Liet. Pasiuntinybės Paryžiuje pirmuoju sekretoriumi, 1939 m. Pasiuntinybės Patarėju, nuo 1943 m. rudens eina Lietuvos Atstovo pareigas Paryžiuje.

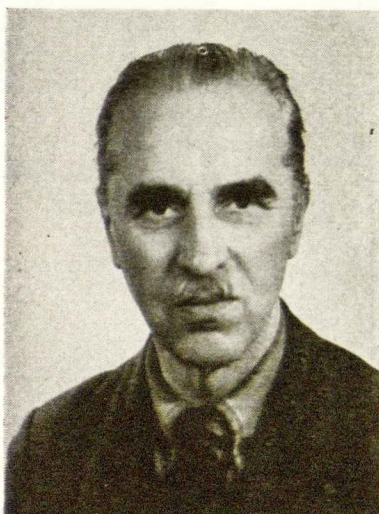
Į ateitininkus įstojo 1921 m. Ėjo įvairias pareigas, buvo Panevėžio Moksl. At-kų Kuopos valdyboje, Panevėžio Moksl. At-kų C. Valdybos pirmininku. Vėliau buvo aktyvus Sėdr. S-gos narys, Kauno regijono Kat. Veikimo Centro Valdyboje ir Valančiaus Liaudies Universiteto Rektorius.

Prof. J. Gravrogkas gimė 1885 m. vasario 5 d. Telšiuose akcizininko šeimoje. Gimnaziją baigė šiauliuose, aukštąjį mokslą Petrapilio Technologijos Institute. Patarnavęs kelerius metus kaip Akmolinsko Rajono hidro-technikas ir vėliau kaip Bologoje technikos mokyklos direktorius, 1920 m. grįžo į Lietuvą, kur Susisiekimo Ministerijos pavestas suorganizavo Aukštesniąją Technikos mokyklą. Mokyklai vadovavo iki pat bolševikmečio, pakeldamas jos mokslinį lygį, kartu profesoriavo ir universitete. Bolševikams pasitraukus, buvo paskirtas V. D. Universiteto rektorium Kaune.

Prof. J. Gravrogkas yra padaręs išradimą — sukonstruavęs aparatą gėroskopiniai stabilizuojamų laivų siūbavimui laboratorijoje tirti.

Leonadas Šimutis gimė 1892 m. lapkričio 6 d. Šilalės parapijoje. Mokyklą lankė Šilalėje, vidurinius mokslus pradėjo Kaune, užbaigė Maskvoje. 1913 m. atvyko Amerikon, kur baigė aukštuosius mokslus. Aktyviai įsijungė į spaudos darbą ir visuomeninę veiklą. 1926 m. grįžo į Lietuvą, išrinktas Lietuvos seimo atstovu. Kun. P. Būčio kviečiamas redaguoti "Draugo" dienraštį vėl grįžo į JAV ir iki šiol teberedaguoja. Be "Draugo" dar redagavo "Vyti" ir savaitraštį "Gar-są", dirbo dienraščio "Kataliko" redakciniame štabe. Daugelį metų pirmininkauja A. L. K. Susivienijimui, nuo 1940 m. Amerikos Lietuvių Tarybai, dirba A. L. R. K. Federacijoje, buvo vienas iš pirmųjų BALFo iniciatorių, daugelio organizacijų narys, Pop. Pijaus XII apdovanotas "Pro Ecclesia et Pontifice" medaliu.

Į ateitininkus įstojo 1926 m.

Prof. J. Gravrogkas

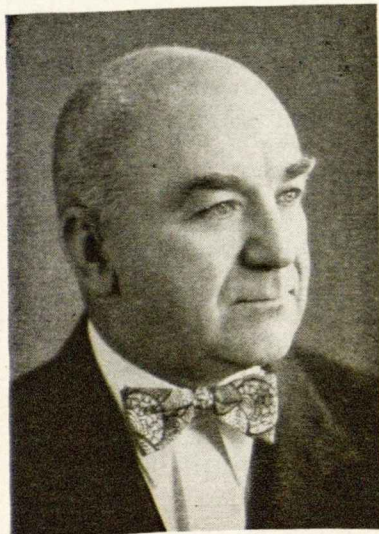

Dr. Jur. S. A. Bačkis

KONTROLĖS KOMISIJA

Stasys Lušys gimė 1903 m. rugpiūčio 31 d. Vaišnorių kaime, šiaulių vls. Mokėsi Kužių pr. mokykloje, šiaulių gimnazijoje, studijavo V. D. Universitete ekonominis ir socialinius mokslus, baigęs gavo diplomuotą ekonomisto vardą. Dirbo Tarpautiniame Banke; Žemės Banke; Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmuose, pradžioje buvo kredito ir draudimo referentu, vėliau Prekybos, Pramonės ir Amatų Rūmų pirmininku.

Į ateitininkus įstojo šiaulių gimn. 1920 m. Buvo moksleivių kuopos pirmininku šiauliuose ir Moksl. At-kų C. Valdybos pirmininku Kaune. Trejus akademinius metus pirmininkavo V. D. U. Stud. At-kų Sąjungai, kuri tuo metu apjungė vienuoliką korporacijų ir turėjo apie 600 narių. Būdamas Moksl. At-kų C. Valdybos pirmininku, aktyviai dalyvavo Ateitininkų Reorganizacinėje Komisijoje, suprojektavo Moksl. At-kų Sąjungos schemą ir suredagavo teisinius statutinius nuostatus. Palangos Reorg. Konferencija 1927 m. visa tai priėmė ir pagal tą schemą bei nuostatus ir dabar Moksl. At-kų Sąjunga veikia. Mokslus baigęs, gyvai reiškėsi at-kų šalpos organizavime ir keletą metų buvo At-kų šalpos Fondo Valdybos nariu. Vokietijoje buvo Sendraugių Valdybos pirmininku Detmoldė, vėliau Sendr. Ateitininkų ir Moksleivių At-kų globėju Scheinfelde. Amerikoje trejus metus pirmininkavo JAV At-kų Są-gos Kontrolės Komisijai ir trejus su puse metų buvo Sendraugių At-kų pirmininku Bostone.

St. Lušys, Kontrolės Komisijos Pirmininkas

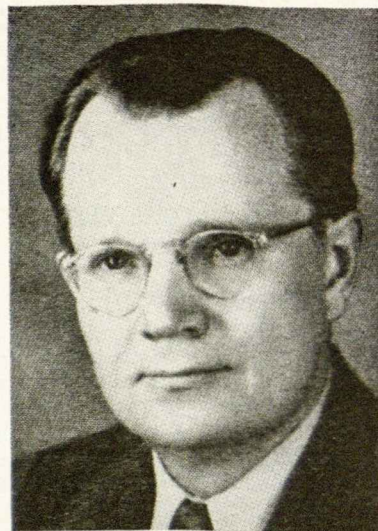
Kazimieras Mockus gimė 1910 m. liepos 4 d. Rikantuose, Kelmės valsč., Raseinių apskr. Mokėsi Raseinių gimnazijoje, studijavo Humanitarinių mokslų fak. klasikinę filologiją. Baigęs buvo Pagėgių gimn. mokytoju, nuo 1939 iki 1944 m. gyveno Tešiuose, kur buvo valstybinės gimnazijos mokytojas, suaugusių gimnazijos direktorius, Žemaičių Meno ir Mokslo Centro pirmininkas, „Žemaičių žemės“ redaktorius. Vokietijoje buvo Klein Wittensee (1945-49), paskui Pinnebergo liet. gimnazijų direktorium, bendruomenės apygardos komitete.

Lietuviškoje spaudoje pradėjo bendradarbiauti nuo 1929 m. Nuo 1934 m. su dr. Pr. Dielininkaičiu dalyvavo Darbo Federacijos perorganizavime į Krikšč. Darb. Sąjungą, kurios pirmoje C. Valdyboje buvo sekretoriumi ir „Darbininko“ redaktoriumi. Yra rašęs Ateičiai, Aidams, Liet. Dienoms, Vyčiui, pastoviai bendradarbiauja Drauge ir Darbininke.

Ateitininkuose veikia nuo 1926 m. 1927-28 m. buvo moksleivių at-kų kuopos pirmininku, 1929-31 m. dirbo Moksleivių At-kų S-gos Centro Valdyboje, apėmė visas tuomet veikusias moksl. at-kų kuopas, veikė pavasarininkų Raseinių ir Kauno regionuose. Yra Vytauto klubo narys.

Julius Staniškis gimė 1905 m. vasario 28 d. Meškučiuose, Marijampolės apskr. Gimnaziją baigė Marijampolėje 1925 m. 1926 m. baigė Buhalterijos ir Kooperacijos kursus Kaune. 1931 m. gavo V. D. Universiteto diplomą, Teol. Filosofijos fak. studijavo istoriją ir pedagogiką — psichologiją. 1936 m. baigė Teisų fakultetą. Nuo 1925 iki 1939 m. dirbo universiteto raštinėje vyr. buhalteriu, kartu buvo universiteto visų statybų (kaštavusių per 20 mil. litų) Statybos Komisijos sekretorius. 1939-44 m. išskyrus bolševikmetį buvo V. D. Universiteto Klinikų direktoriaus pavaduotojas administracijos ir ūkio reikalams. 1945-49 m. Eichstaetto Lietuvių gimnazijos mokytojas ir vicedirektorius. 1949-51 m. šeštadieninės mokyklos mokytojas Clevelande.

Ateitininkas ir „Ateities“ prenumeratorius be pertraukos yra nuo 1921 m. Buvo moksleivių at-kų kuopelės valdybos narys Marijampolėje, vienas iš steigėjų Stud. at-kų „Vytauto“ klubo 1926 m., Stud. At-kų Sąjungos Centro Valdybos narys, Sendraugių Sąjungos Centro Valdybos narys Vokietijoje, „Ateities“ klubo pirmininkas Clevelande, „Vytauto“ klubo bičiulių seniūnas Clevelande.

L. Šimutis

K. Mockus

J. Staniškis

“ATEITIES” KRIKŠTYNOS

J. VAIŠNORA, M. I. C., ROMA

Švenčiant “Ateities” 40 metų jubilėjų, buvo rašyta apie “Ateities” gimimą, tačiau neteko skaityti aprašymo kiek pirmajam “Ateities” redaktoriui kun. A. Dambrauskui — A. Jakštui kainavo “Ateities” krikštynos. Čia ir norime apie tai papasakoti.

Pasirodžiusi viešai “Ateitis” kaip “Draugijos” priedas, jau pirmaisiais savo gyvenimo metais, metė savo skaitytojams šūkį rinkti tautosaką. Jai spausdinti 1911 m. su 6-7 “Ateities” numeriu pradėjo eiti “Ateities” priedas “Mūsų tautinės tvėrybos žiedai”, kur buvo spausdinama moksleivių surinktos pasakos, dainos, mįslės, patarlės, priežodžiai, burtai ir pan. 1912 m. “Ateities” 6-7 nr. priede “Žieduose” tilpo iš O. Stankaitės (Pašilės parap.) žodžių užrašyta taip vadinama naujokų — rekrūtų daina, plačiai Lietuvoje žinoma ir dainuota įvairiose atmainose. Jos pradžia:

Mes penki broleliai žalioj lankoj,
Ryto poryto karaliaus rankoj...

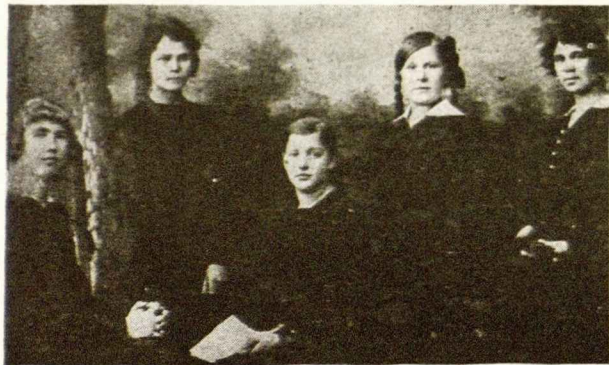
Gaila neturime po ranka “žiedų” taigi ir pilno šios dainos teksto. Tačiau spėjame ją buvus panašią į kitą variantą, užrašytą Rudaminos apylinkėje.

Šiandien, broleliai, dar mes Lietuvoj
Ryt, poryt jau būsim karaliaus valdžioj;
Šiandien švytruojam plieno dalgeliais,
Ryt, poryt švytruosim aukso kardeliais.

Nuvarys visus Vilniaus miestelin
Ir sustatys visus vienan pulkelin
Pirmą kartą šovė — žemė drebėjo;
Antrą kartą šovė — kraujas teškėjo.

Oi, tu karaliau šviesaus proto,
Kodėl nestoji ant pirmo dūmo?
Oi kam aš stosis ant pirmo dūmo
Turiu kareivių, kai juodo purvo.

Pasirodė, kad “Ateitį” uoliai skaitė ne tik jaunieji moksleiviai — ateitininkai, bet ir rusų šnipai. Vienas toksai A. Daukša, Kauno rusų gubernatoriaus vertėjas, paskaitęs dainą apie “karalių”, 1912 m. liepos mėn. 10 d. įteikė Kauno gubernatoriui skundą — pranešimą (pridėdamas dainos apie “karalių” vertimą rusų kalba ir išvertęs visur žodį “karalius” į “caras”), įrodinėdamas, kad tokią dainą reikia skaityti uždraustu raštu, nes joje kritikuojama caro asmuo. Daina turinti tikslą suniekinti karišką drausmę ir stengiasi įkvėpti pasibaurėjimo karišką

1951 m. “Ateitis” minėjo 40 metų sukaktį. Tada ji ėjo kaip “Draugijos” priedas. Šiomet sueina 40 metų, kaip ji atsiskyrė nuo “Draugijos” (1913 m.) ir pasidarė savaranki. Šitam straipsny ir vaizduojami anie sunkūs laikai, didelė Ad. Jakšto — Dambrausko, pirmojo redaktoriaus, kova už “Ateitį”.
Red.

tarnyba apskritai. A. Daukšos nuomone redaktorius kun. A. Dambrauskas, patalpindamas tokias eiles, pasiėlgęs mažiausiai nekorektiškai.

Tuo laiku Kauno gubernatoriaus pareigas einęs vice-gubernatorius Kniazevas, gavęs skundą liepos 12 d., tą pačią dieną, jokių pasiaiškinimų iš redaktoriaus nepareikalavęs, nubaudė kun. A. Dambrauską 500 rublių pabaudos sumokėti arba 3 mėnesius kalėjime atsėdėti. Sekančią dieną pabauda buvo sumokėta. Taip “Ateitis” pirmą kartą išėjo į viešumą, kitaip sakant, gavo iš rusų valdžios viršūnių “krikštą”, kuris redaktoriui A. Jakštui kainavo ne daugiau nei mažiau — 500 rublių. Kaip matome, krikštynos tokiam kukliam kūdikiui brangokos, todėl ir A. Jakštas taip lengvai nepasidavė, kaip žemiau matysime. O dabar susipažinsime su tuo uoliu “Ateities” skaitytoju ir auklėtoju — A. Daukša.

Keistas žmogus buvo tas A. Daukša. Gimęs 1859 m. Mikužių kaime, švėkšnos valsčiuje, baigęs švėkšnos pradžios mokyklą, kitokio mokslo rodos neragavęs, buvo devynių amatų žmogus: policininkas, šunadvokatis, ūkininkas savo tėviškėje, nuo 1897 m. fizikos observatorijos meteorologijos stoties budėtojas, nuo 1899 m. tos observatorijos korespondentas. 1905 m. Daukša pasisiūlė rusų administracijai leisti provaldišką laikraštį lietuvių kalba. Leidėju prisikalbino kauniškį S. Banaitį. Gavęs leidimą ir valdžios paramą, laikraštį “Lietuvos Balsas” išleido tik 1906 m. sausio mėn. Vėliau, valdžiai aiškindamasis, skundė S. Banaitį, kad tas per ištisus metus sąmoningai trukdęs laikraščio leidimą. Pats Daukša, menkai mokėdamas net žemaitiškai, redaktorium iš karto pasikvietė Pr. Klimaitį, o nuo 4 nr. Pr. Petrusevičių (vėliau redagavusių marijavitų “Teisybę”).

Pasirodžius “Lietuvos Balsui”, smarkiai jį puolė “Lietuvos žiniose” J. Rūgys ir Dr. J. Basanavičius, o lietuviai boikotavo, neskaitė, taigi, nesusilaukęs pasisiekimo, tą pat 1906 m. gale “Lietuvos Balsas” sustojo. Daukša bandė ir politikos. Prisišliejęs prie juodašimčių oktiabristų rusų partijos, statė savo kandidatūrą Lietuvoje į rusų Valstybės Dumą, bet surinko tik 13 ar 14 balsų. Nuo 1909 m. iki 1914 m. Daukša tarnavo Kauno gubernatoriaus raštiniėje vertėju; čia jam, matyt, buvo pavesta sekti lietuvių spaudą.

Lietuviai nekerštingi žmonės: mokėjo atleisti ir tam, kuris savo raštuose — skunduose lietuvių patrijotus veikęs vadino “šovinišiais litvomanais”, o lietuviškas organizacijas — “teroristinėmis partijomis”. Nepriklausomoje Lietuvoje nuo 1921 m. A. Daukša tarnavo Kauno meteorologijos stotyje ir buvo kai kurių lietuviškų laikraščių reporteris. Pasimirė 1929 m. Toksai buvo tasai uolusis “Ateities” skaitytojas — skundėjas.

Bet grįžkime prie kietojo A. Jakšto. Jis, pabaudą sumokėjęs, 1912 m. liepos mėn. 22 d. parašė Kauno gubernatoriui prašymą nuimti bausmę, nes esą “Žieduose” atspausdintos eilės yra ne dabartinio gyvenimo vaizdas, o tik senoviška daina, užrašyta Pašilės parapijoje iš senutės O. Stankaitės; ji neturinti jokio ryšio su dabartiniu

Mergaičių ateitininkių būrelis Petrapilyje 1917 m. Iš kairės į dešinę: O. Jovarauskaitė, K. Asevičiūtė, Iz. Bujanauskaitė, O. Bujanauskaitė ir Kurinskaitė.

Moksleivių ateitininkų kuopa Telšiuose 1927 m. Viduryje sėdi svečias Dr. P. Karvelis

gyvenimu. Žodis "karalius" reiškias ne carą, bet lenkų karalių (Faktinai dainoje pagal prasmę tuo karaliumi yra ne kas kitas, o tik rusų caras; teisingai tad Daukša vertė: karalius — caras, nes tokia buvo dainos prasmė).

Kauno gubernatorius Kulomzinas kun. A. Dambrausko prašymą paskaitė tik asmeniškai pasiaiškinimu ir dar kartą apklausinėjo Daukšą, kuris dar kartą patvirtino, kad lietuviai ir carą vadiną karaliumi. Gubernatorius pripažino, kad tos "eilės" vaizduoja ne praeitį, bet dabartį. Todėl pabauda nebuvo nuimta.

Bet kun. A. Dambrauskas nenusileido. Jis padavė skundą Vyr. Spaudos žinybai ir Vidaus Reikalų Ministeriui, o kun. Prapuolenis parašė Tikybos Dalykų Departamentui prašymą, palaikydamas kun. Dambrausko reikalą.

Kai Vyr. Spaudos Žinyba užklausė Kauno gubernatorių Kulomziną, tasai 1912 m. spalio mėn. 9 d. atsakė, pateikdamas jau mums žinomus motyvus apie "karaliaus" reikšmę, ir drauge paaiškino kodėl kun. Dambrauskui paskirta tokia didelė bausmė. Esą kun. A. Dambrauskas jau 1906 m. buvo nubaustas 300 rublių dėl straipsnio apie Vilniaus vyskupo Roppo paleidimą ir kitais 300 rublių už aprašymą Vilniaus archieriejaus kelionės. Pagaliau pabaudos didumas bus suprantamas dar ir dėl to, kad gubernatorių kun. A. Dambrauskui yra iškėlęs apskrities teisme bylą dėl neteisėto prie "Draugijos" atskiro jaunimo priedo "Ateitis" leidimo. Panašų atsakymą gubernatorių davė ir Tikybos Dalykų Departamentui, to užklaustas.

Tais metais Valstybės Dūma smarkiai kovojo su gubernatorių dėl administratyvinio laikraščių baudimo. Tada suprasime kodėl ir "Ateities" byla buvo taip susidomėta. Spaudos žinybai pareikalavus, gubernatorių pasiuntė sąrašą administratyviniai nubaustų laikraščių per 1912 metus. Iš to sąrašo paaiškėja, kad be aukščiau minėtos 500 rublių pabaudos, "Ateities" redaktorius yra patrauktas teisman nes: 1) nenurodė "Ateities" redakcijos adreso, 2) laikraštį leidžia, negavęs tam leidimo.

Kun. A. Dambrausko skundai geriausio atbalsio rado vidaus reikalų ministerijoje. Lapkričio mėn. 16 d. Vid.

Reikalų Ministeriui paliepus, Vyr. Spaudos žinybos valdininkas Tatiščevas rašo Kauno gubernatoriui Kulomzinui, kad Vid. Reikalų Ministeris pripažino, jog daina neturinti jokio ryšio su dabartimi — tai esąs varijantas senoviskų rekrūtų dainų, ir todėl laiko, jog pabauda kun. A. Dambrauskui yra visai neteisinga.

Gubernatoriaus padėtis dėl jo padėjėjo Kniazevo pasiskubinimo ir aklo Daukša pasitikėjimo pasidarė gana nemaloni. Beliko tik atsiprašyti kun. A. Dambrauską ir prašyti priimti pinigus atgal. Tačiau gubernatorių išgelbėjo policijos departamento direktorius Bieleckis, kuris lapkričio mėn. 26 d., kada Tatiščevas buvo jau išsiuntęs "Ateitį" išteisintį laišką, mušė gubernatoriui Kulomzinui telegramą: "Kadangi daugelis gubernatorių prašė caro vardinį proga (gruodžio mėn. 6 d.) leisti nuimti administratyvines pabaudas, Vid. Reikalų Ministeris nieko prieš tai neturi." Kulomzinas įsikibo į tą telegramą, kaip į išsigelbėjimą nuo gėdos ir gruodžio mėn. 5 d. atskiru nutarimu, neva dėl caro vardinio, kun. A. Dambrauskui pabaudą nuėmė ir liepė grąžinti sumokėtus 500 rublių. O gruodžio 14 d. gubernatorius Kulomzinas diplomatiškai Tatiščevui pranešė, kad bausmė kun. Dambrauskui yra nuimta.

Kulomzinas, pralaimėjęs dėl "karaliaus", nebepajėgė sustabdyti "Ateities", nors to ir siekė. 1913 m. "Ateitis" atsiskyrė nuo "Draugijos" ir pradėjo eiti savarankiškai.

Griuvo caro biurokratija, "Ateitis" pragyveno laisvės dienas, naujas okupacijas, bet po tokių brangių "krikštynų" išėjo tiek užsigrūdiniusi, kad jos nepajėgė pasmaugti net ir raudonasis carizmas. Ji gąji eina ir šandie A. Jakšto įpėdinių redaktorių pasiryžėlių tvarkoma ir leidžiama. Sekmės!

(Šaltiniai: M. Biržiška: Dainų atsiminimai iš Lietuvos istorijos, Vilnius 1920, p. 122-123. "Mūsų Senovė", 1922 m. 4-5 nr., p. 538-543. Liet. Enciklopedija, t. I. col. 1995-6; t. VI. col. 165-6.)

GOLGOTOS TRAGEDIJA

B. Mikalauskas

Tamsos valanda atėjo. Didysis nusikaltimas, amžiais pranašautas, užbaigtas. Trys tribunolai per keletą valandų paskubomis išklotė, nusprendė ir paskelbė Nekaltąjį.

Paradas akimirka sustatytas. Centurionas ant žirgo jį veda. Kaukianti, neapykantos apsvaiginta minia seka. Jėzus, dėvęs Marijonos rankomis nertą rūbą, kurį žmonių minios tūkstančius kartų buvo nubučiačiusios, dabar nutaškytas purpurinėmis dėmėmis, neša kryžių. Kraujuje sumirkę plaukai krenta ant veido. Matyti tik dvi didelės, dieviškos, akys, iš kurių atsispindi gyva, amžinai mylinti siela.

Viename kelio užsisukime, vedančio statmenai į kalną. Išganytojas mato moterų grupėje Motiną Mariją ir Magdaleną, kurios gaudžiai verkia. Jis tik pažvelgia į jas dangišku žvilgsniu, negalėdamas pasakyti žodžio, nes budeliai neleidžia.

Vieną, du, tris kartus Atpirkėjas parpuola ant žemės, suduodamas kaktą į akmenis, ir vainiko spygliai sulenda giliau į galvą.

Kristus užkopia kalno viršūnę. Minios klyksmas žvėriškas, reikalaujantis mirties. Jėzus prikalamas ant skersinio, kūjo smūgiai virpa Marijos širdyje.

UŽMIRŠTOS PAREIGOS

Kai paverčiame senus "Ateities" komplektus, prieš 25 metus, visur randame taip pat skelbiamas kuopų valdybas. Ten minimas ir dabar mums užmirštas kuopos knyginkas.

Ką veikė šis kuopelės knyginkas? Tuo metu lietuviškas jaunimas buvo didis mokslo entuziastas, veržėsi į mokslus, stengėsi daug skaityti. Knygų įsigyti pačiam ir tada nebuvo taip lengva. Tad prie kuopų buvo suorganizuota knygynėliai, kurie sutelkė nemažą moksleiviams reikalingų knygų. Šias knygas ir tvarkė vienas kuopos valdybos narys — knyginkas.

Ar nevertėtų ir dabar prie kuopų atgaivinti knygynėlius. Juk dabar lietuviškos knygos skaitymas yra dar svarbesnis negu anais laikais. Dabar moksleivis mokosi svetima kalba, lietuvišką knygą paskaityti turi daug mažiau progų. Kuopa galėtų pasirūpinti ir įsigyti lietuviškų knygų. Jei tai būtų sunku, būtų galima pasiskolinti ir paskui leisti per narių rankas. Šio naujo knyginko pareiga kaip tik ir būtų prižiūrėti, kaip kuopos nariai skaito knygas. Paskui susirinkimuose būtų galima jas aptarti, pasiginčyti. Tada labiau pamilsime savo lietuvišką raštą, labiau įsitrauksime į lietuviškus reikalus, pažinsime savo kraštą, jo dvasią ir kūrybą.

KORPORACIJAS ATGAIVINANT

Studentų Sąjunga savo "Gaudeamus" biuletenyje pasisakė, kad pamažu atgaivina Lietuvoje veikusias korporacijas bei draugijas. Kai kas šitą žinią sutiko skeptiškai. Tuoj iškilo klausimas: kaip veiks tokia korporacija, jei iš viso kartais vienoje vietovėje tėra tik keli nariai. Tokia korporacijų veikla teįmanoma tik ten, kur daugiau yra studentų ateitininkų.

O vis dėlto reiktų korporacijų veikimą atgaivinti. Žinoma, nepasieksime to, kas buvo Lietuvoje. Bet atgaivinus buvusių ateitininkų vienetų veikimą, bus pratęstos tradicijos. Kur bus galima sudaryti 3-5 žmonių ratelius, ten tokios celės veikimas jau visiškai įmanomas. Bičiuliai galės diskutuoti, įsigilinti į savo profesinius klausimus. Žinoma, kartu jie turės priklausyti ir vietinei ateitininkų kuopai, kuri apjungs visus pavienius atskirų korporacijų narius. Taip pat studentai, davę įžodį, galės per iškilmes nešioti korporacijų juosteles — spalvas, kurių dabar studentai neturi.

Įsijungus į korporacijas, bus glaudesni ryšiai ir su buvusiais korporacijų nariais — filisteriais, sendraugiais. Taip bus galima praplėsti savo pažintis, įsigyti daug patyrimo ne tik profesinėje, bet ir ideologinėje srityje.

TRIJŲ DRAUGŲ RATELIS

Kai prel. J. Balkūnas, At-kų Vyr. Tarybos narys, šalpos Fondo pirmininkas, buvo Seinų kunigų seminarijoje, jis priklausė ateitininkų kuopai, kurioje veikė bent kelios sekcijos. Jis gyvai reikėsi kalbėtojų, eucharistinių sekcijų ir trijų draugų ratelyje.

Tai buvo senais laikais, tuoj po I D. karo. Ir vėliau sekcijos gyvai reikėsi moksleivių kuopose, iš jų eucharistininkai išvystė pačią didžiausią veiklą. Ir dabar norime atkreipti dėmesį, kad kuopelėse kurtųsi tokios sekcijos. Dažnai kuopelės veikimas pasidaro monotoniškas, o sekcijose jis tikrai pagyvėtų. Šiuo kartu ypač norime atkreipti dėmesį į eucharistinių sekcijų, kuri savo narius skatintų į didesnį pamaldumą, į dažną Komuniją.

O kas tas trijų draugų ratelis, kadaise buvęs kunigų seminarijoje? Ten susieina trys draugai ir kalbasi tik apie save, vienas kitam padaro pastabas, kaip geriau save išugdyti, išauklėti. Tie draugai yra tavo veidrodžiai, kaip tu esi veidrodis kitiems savo draugams. Tai liudija, kad seniau buvo susirūpinta savęs ugdymu ir auklėjimu.

Šis pavyzdys nepamirštinas ir šiandien, kai visa mūsų aplinka išblaško ir neleidžia į save sugrįžti, pastebėti savo klaidų. Ar negalėtume pasirinkti du draugus, gerus ir ištikimus, padaryti ugdymosi triumviratą, kuris visų narių charakterį kaltų tvirtą ir pastovų. Gali turėti ir daug žinių, būti ir išsilavinęs, bet jei neturėsi tvirto charakterio ir nebūsi savęs apvaldęs, dar būsi menkas žmogus, kartais net menkesnis už nemokytą.

SVEČIUOS PAS SENDRAUGIUS

Iki šiol mūsų susirinkimai vyksta kur nors parapijos salėse, mokyklų klasėse, kur dažnai pati aplinkuma nėra jauki. Tad ar nevertėtų susirasti bičiulių sendraugių tarpe, ir aplankyti juos. Yra mūsų tarpe sendraugių, dabar kažkaip užmirštų, kurie mėgsta jaunus žmones, juos supranta ir mielai padeda. Jie ne tik priims, pavaišins, bet ir padės, pakalbės kokių nors svarbiu klausimu. Taip susidraugausime su vyresniaisiais, kartu ir juos pačius įtrauksime į aktyvesnį ateitininkų gyvenimą. Kur kuopos turi daugiau narių, žinoma, visi vienu sykiu negali keliauti pas tą patį sendraugį, nes čia ir sąlygos kitos, ir butai nėra tokie erdvūs. Tada reikia pasiskirstyti ir aplankyti bent kelis. Šis veikimo būdas įnešų daugiau gyvumo į mūsų kuopas.

Kokie žodžiai turėtų būti skirti šiandieną tau, mergaite? Sakyk, kas tu esi; iš kur tu esi, ir ko tu čia atklydai? Kokios pareigos, kokie uždaviniai šiandieną gula ant tavo pečių? Ką tu veiki, ką galvoji ir ką žadi gyvenimui duoti?

Gyvenimas yra kančios, ašarų ir nevilties audra, savo žymes giliai įrėžianti sunkų gyvenimo kelią nubridusiojo veide. Ir toje audros naktyje stovi tu, mergaite, apimta netikrumo, nedrąsiai besižvalgydama aplinkui, lyg paklydęs paukštis. Silpna, su tuščiomis rankomis, liūdnomis akimis ir tyliai beliepsnojančia širdimi stovi tu prieš susiraizgiusius kelius. Tavo širdis yra ištroškusi giedros, amžinojo Grožio, Gėrio ir Tiesos pažinimo, o tuo tarpu pasaulyje siaučia nuodėmės audra, kurios nesulaikys nei giliausia žmogaus išmintis nei jos padariniai — paskutiniai išradimai. Vien tik širdis tai padarys, kenčianti ir visa mylinti, paguodžianti ir visa atleidžianti nekaltos mergaitės širdis. Nes kas gi nušluostys graudžią ašarą nuo kūdikio veidelio, kas paguos, kas suramins, kas vilties spindulėlį įneš nusiminusios širdin, kas audroje lydės, kas kančioje rūpinsis? — Niekas kitas, tik gilaus, neišsemiamo amžino moteriškumo širdis!

Iš čia išplaukia didysis mergaitės pašaukimas — būti motina, besąlyginiai mylėti ir pasiaukoti tam, kuris lydės gyvenimo keliu, nes gi nėra meilės be kančios ir aukos. Gyventi jam, nebe sau, dirbti, rūpintis, sielotis ne savimi, bet savo šeimos židiniu

Jonas, Magdalena ir pamaldžios moterys jaučiasi, kaip laivui sudužus jūroje.

Skausmo ir meilės Karalius pakeltas tarp dangaus ir žemės. Nuo kruvino sosto mato ir girdi išėlusį minios siautimą. Išganytojas atsako malda: "Tėve! atleisk jiems, nes nežino ką daro".

Jėzus merdėjo kančioje, o Marija Jį stebi ekstazėje. Jos akys tartum suakmenėjusios, nebeturinčios daugiau ašarų.

Kankinys miršta, žemė sudreba, uolos skyla, iš dangaus pasipila kruvini žaibai. Tuo momentu kryžius tampa pergaltės ženklų, sostu, altoriumi, iš kurio žmonija semia išmintį, atleidimą ir išganyką.

Atpirkimui įvykus, iš dieviškojo Kankinio lūpų pasigirsta triumfo šauksmas: "Consumatum est!" — atlikta!

DIDYSIS PAŠAUKIMAS

ALDONA ALKEVIČIŪTĖ

bei jo gerove, kad jame žydėtų laimė, džiaugsmas, skleistųsi ramybė, šiluma. Visus gyvenimo suteikiamus smūgius priimti su kantrybe, meile, dėkingumu, nes tikroji laimė yra mokėti kantriai ir su šysena kentėti. Kaip dažnai žmogus stengiasi pabėgti nuo kančios, nepagalvodamas, kad kančia subrandina jį, o kokia saldi kančia meilėje! Ji meilėje ištirpsta, kaip lašelis jūroje. Nieko gražesnio žemėje nėra už meilę! Koks džiaugsmas mylėti tą, kuriam širdį paaukokujai, mylėti tuos, kurie laukia ir ilgisi raminančios, paguodžiančios meilės, ir tuos, kurie tokios meilės ir nėra verti.

Kokie didūs darbai skirti atlikti motinai. Kokia didelė paslaptis jai patikėta, kokie svarbūs uždaviniai krinta jai ant pečių, nes gi jos rankose

gyvybės stebuklas. Su savo kūdikiu rankose ji yra visų pasigėrėjimo ir pagarbos objektu ir jai giedami himnai, skiriami gražiausi pirmieji pavasario žiedai, ji yra daugelio nemirtingų meno bei muzikos kūrinių tema. Didingoji motina! Kaip skaudu, kad ne viena išdrįsta ši brangų vardą paminti po kojomis.

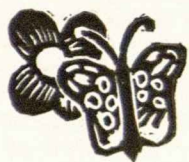
Didis gyvenimas stovi tau prieš akis, mergaite. Didis ir audringas, reikalaujantis nuoširdaus ir rūpestingo pasiruošimo, darbo, valios, pastangų. Tad stebėk žmones, sek gyvenimą, semk iš jo visa, ką rasi gero ir gražaus. Stebėk blogybes su didžiausiu atsargumu ir kieta kritika, nes blogis patraukia į save dažniausiai visai nejučiomis. Kiekvienam geram dalykui pasiekti beveik visuomet reikia padėti daug ryžto, pastangų, gi blogiui nieko nereikia. Ką gyvenime matai gražaus ir gero, įgyvendink savo darbuose, gi visas blogybes, kurios taip užvaldė žmones, persvarstyk šaltu protu. Gerai apgalvok, išsiaiškink ir pasiruošk kovai. Ateis valanda, kada tu pati su daugeliu blogybių susidursi akis akis. Tada turėsi žinoti, ką turi daryti ir kaip, kad nesuklytum, kaip daugelis klumpa, o ištiestum ranką nelaimingiesiems pakelti. Geras būdas, taurus charakteris, tvirta valia ir moteriška širdis yra svarbiausi tavo ginklai. Be jų nei vieno žingsnio pirmyn. Su pasitikėjimu, meile ir tyliu malda širdyje eik į gyvenimą, kuris daug iš tavęs laukia ir tikisi. Nuo tavęs priklauso šviesenis, ramus ir laisvas rytojus. Tad

Fiat, Domine!

V. Kasiulis — Portretistas

NEUŽMIRŠTUOLĖ IR DRUGELIS

VILMANTA KAREČKAITĖ

— Aš gimiau jauname pavasaryje ir noriu gyventi ir niekada nemirti! — pasakojo jaunutė neužmirštuolė savo draugių būriui.

— Ar jums nuostabu, kad aš taip prisirišusi prie gyvenimo! Gyvenimas man — graži pasaka. Aš jauna, o jaunystė trokšta saulės šilumos kvėpuoti ir meilės apdaru vilkėti. Aš gyvensiu! — ir trapi gėlėlė su trenksmu pravėrė savo aksominį pumpurą.

Ankstoka dar buvo sužydėti, nes dar neseniai le-
dai ropojo upe; vyturėliai ką tik buvo grįžę iš šiltų-
jų kraštų, ir jų sparneliuose tebesislapstė suvargęs
šaltis. Žemė dar abejojo ir laukė; tik viena neužmirš-
tuolė pradžiugino pavasarį!

Į žemę atsiūbavo drugelių jūra ir užliejo spalvo-
tą pievų skraistę. Taurėse nerimo gėlių širdelės ir
drebėjo, nes sunku buvo iš margo būrio išsirinkti
sužadėtinį.

Neužmirštuolė nesirinko. Žalias liemu ir rasa iš-
prausta kepuraitė traukė ir viliojo, ir gražuolė galė-
jo turėti daug drugelių, net labai daug. Bet vienas
atskrido pilkas ir nutūpė neužmirštuolės taurelėje.
Nebelaiva pasijuto mėlyna gėlėlė: nebegalėjo nei
juoktis dideliu drugių pulkui, nei žavėti savo dide-
liais rašaluotais vainiklapiais. Visi drugeliai nuskrido
ir nebelinksmo neužmirštuolės, manydami, kad su-
žadėtinį išsirinko jų pilkajį draugą.

— Tu pilkas, ir tavo sparneliai saulės spinduliais
nedažyti, — tyliai pravirko neužmirštuolė. Bet dru-
gelis negirdėjo, virpėdamas iš džiaugsmo ir akimis
skęsdamas skaisčiame neužmirštuolės drabuželyje, ku-
rio mėlynumas jam priminė dangaus lašelį.

Bėgo dienos ir pilkasis drugelis ištikimai lankė
neužmirštuolę. Jo širdelė smarkiai plakė iš laimės ir
džiaugsmo. O ar džiaugėsi neužmirštuolė, kuri troško
laisvės, kuri ilgėjosi saulėje beplazdančios giesmės,
kuri norėjo gyvenime juoktis ir niekados neverkti?
Ir kas tas mažas pilkas drugelis prieš mėlynėje be-
sidriekiančius debesis, prieš saulę ir prieš vėją, kuris
neužmirštuolei pasakodavo įdomias pasakas. Ir juo-
kėsi neužmirštuolė visai žemei; juokėsi ir jautėsi lai-
minga.

Vieną rytmetį nebeatskrido drugelis, ir neužmirš-
tuolės taurelėje nebeplazdėjo du pilki sparneliai.

— Neatskrido..., — susimąstė ir nebesijuokė ne-
užmirštuolė. Kas saulė, kas debesis ir kas vėjas? Ir
kas tie auksasparniai drugeliai, su kuriais neužmirš-
tuolė nebemokėjo juokauti. Nesuprato ir nežinojo mė-
lyna gėlėlė, kodėl žaliu liemenėliu nuslinko ašara, ir
kodėl kepurėlės mėlynumas taip staiga išbluko.

— Yra kažkas didesnio ir galingesnio už juoką,—
nusprendė neužmirštuolė ir dar gailiau pravirko. Ji
pasiklausė vėjo, kaip surasti pilkajį drugelį.

— Duok vieną savo aksominių žiedlapių ir aš jam
nunešęs ant sparnelių numesiu. Tu neužmirštuolė, ir
tavo žiedelis jam neleis tavęs užmiršti, — kalbėjo
vėjas.

Ir suskaudėjo neužmirštuolei, kai vėjas perbrau-
kė ranka koteliu ir nuskynė patį gražiausią žiedą.

Bet ilgesys buvo didesnis už skausmą, ir neužmirš-
tuolė tik atsiduso:

— Yra kažkas didesnio ir galingesnio ir už skaus-
mą.

Ir sugrįžo vėjas ir papasakojo neužmirštuolei,
kad pilkasis drugelis sužeistas ir kad jo mažutėje
krūtinėje yra žaizda, iš kurios laša kraujas. — Bet jo
niekas nesužeidė, jis man sakė, — dar pridėjo vėjas.
— Jis tavo žiedelio nepriėmė; aš tik slapta jį ant jo
sparnelių užmečiau, — užbaigė vėjas.

Nuliūdo ir supyko neužmirštuolė ir, suglaudusi li-
kusius tris žiedlapius, rengėsi niekados nebeieškoti
pilkojo drugelio. Bet suglaustoji taurelė tebesopėjo, ir
pyktis su laiku atlyžo, palikdama tik gailestį.

— Yra kažkas didesnio ir galingesnio ir už pyktį,
— švelniai pratarė neužmirštuolė.

Laukė nuskriausta gėlėlė, ar neatskris pagaliau
drugelis, ar nenutūps jos iškankintoje dviejų žiedų
taurelėje. Daug skrido ir praskrido pro šalį drugelių,
bet pilkasis jos draugas nesirodė. Ir nutarė neužmirš-
tuolė paaukoti abu žiedlapius, nes mirti ji daugiau
nesibijojo. Vėjas nutraukė abu paskutinius neužmirš-
tuolės gyvybės siūlelius ir nunešęs pabėrė ant pilkojo
drugelio sparnų. Nebežinojo vėjas, ar begestanti ne-
užmirštuolė dar laukė savo sužadėtinio, nes gėlė dau-
giau nebeaimanavo, tik liūdnei nuogu liemenėliu lin-
gavo ir šypsojosi.

Netikėtai švystelėjo saulėje šešėlis, ir pilki spar-
neliai palietė žalią nuogą stiebą. Nebenutūpė pilka-
sis drugelis ant neužmirštuolės, nes taurelės nebebu-
vo; o liemenėlis jau lenkėsi ir rengėsi paskutiniam
atsisveikinimui su saule. Neužmirštuolė, pajutusi pil-
kajį drugelį, suvirpėjo ir išsitiesė. Nebeskaudėjo jai
sužaloto kūnelio, ir liūdesys daugiau nebekankino.
Pasaulis vėl pasidarė šviesus, ir neišsakoma laimė
žaidė neužmirštuolės liemeniu; ir gėlėlė ilgai, ilgai dar
kartojosi:

— Yra kažkas didesnio ir galingesnio ir už pačią
mirtį.

Romualdas Kisielius

TĖVYNĖS ILGESYS

*Vis ilgėsies ten žydinčių liepų,
Vis ilgėsies žaliųjų laukų,
Čia atklydęs į svetimą šalį
Akmenais išbarstytu taku...*

*Vis ilgėsies baltųjų berželių
Ten tyliojoj miškų pakelėj,
Į kurią tik svajonių šešėly
Tylų vakarą liūdnas grįžti...*

*Ir matai, kad tik ten tavo laimė
Šypsos žiedo tyliu ramumu...
Ir jauti, kaip trošku čia keliauti,
Be padangės gimtųjų namų.*

LIETUVOS JAUNIMAS KOMUNIZMO PINKLĖSE

Kęstutis J. KUDZMA

Šiandien Pabaltijis pasaulinės rolės nevaizdina, tačiau Rusijos interesas šiuos kraštus pasigrobti nėra sumažėjęs. Nuo Petro I laikų Baltijos pakrantės viliojo dvigalvį erelį; šios teritorijos inkorporacija visada turėjo svarbią vietą Rusijos imperialistiniuose troškimuose. Ir caristinei ir sovietinei Rusijai pavyko čia įkelti koją, bet jų troškimai pilnai nebuvo realizuoti.

Sovietiniai siekimai Lietuvoje

Caras stengėsi Lietuvą surusinti ir supravoslavinti. Sovietinės Rusijos tikslas yra sukomunistinti ir surusinti. Komunistų partija ypatingai stengiasi savo pusėn palenkti lietuviškąją jaunuo menę, išugdyti jos tarpe komunistinius vadus, sovietiškus mokytojus bei propagandistus ir sukurti naują komunistinę generaciją. Šios generacijos nariai turi būti paklusnūs ir akli: jaunuoliai privalo neturėti savų minčių, nedaryti sprendimų, o tik energingai vykdyti partijos uždavinius — tapti patvariais partijos įrankiais.

Perauklėjimo priemonės

Šeima, religija ir vadinamos buržuazinės tradicijos sudaro pačias didžiausias kliūtis komunistiškam jaunimo perauklėjimui. Šios įtakos nusveria sovietiską instrukciją, skiepijamą miglų bei prievartos forma. Tai gi partijai tenka veikti abiem frontais — šalinti neigiamas įtakas ir suintensyvinti politinį jaunimo „švietimą“.

Partija stengiasi sutraukti šeimos ryšius, atitraukdama jaunimą nuo namų. Mokyklose jaunimas laikomas kuo ilgiausiai. Čia jis turi veikti Pionierių bei Komjaunuolių organizaci-

jose, raudonuosiuose kampeliuose ir kitur. Likusią savo laisvalaikio dalį jaunuomenė privalo pašvęsti sportui bei „savanoriškiems“ politiniams užsiėmimams, kaip dalyvavimui įvairiausiuose susirinkimuose, paskaitų lankymui, bendruomeninių darbų projektams, kinų bei teatrų lankymui, ekskursijoms į įmones ir t. t. Tokie dalykai daug pasitarnauja kompartijos troškimams, nes toks laisvalaikio pagrobimas ištisą dieną laiko jaunuo menę atskirtą nuo šeimos.

Imamasi priemonių ir prieš šeimos pasitikėjimą. Vaikai yra raginami papasakoti, ką namuose suaugusieji veikia, kas pas juos lankosi, apie ką jie kalba ir pan. Toks šnipinėjimas nėra dažnas reiškinys, bet labai pavojingas. Tas ne tik ardo šeimą iš vidaus, bet ir prazudo jos narius; tokiais nekaltais mažamečių „parodymais“ remdamasi, kompartija asmenis apkaltina ir nubaudžia.

Panašiais būdais jaunuomenė izoliuojama ir nuo vadinamos buržuazinės religijos bei ideologijos įtakos ir tradicijų. Specialūs partijos agentai seka dvasiškius klebonijose, bažnyčiose ir varžo jų judėjimą bei veiklą.

Sovietiškasis „švietimas“ — tai žiauri apgaulė. Pagrindė, žinoma, stovi Marksizmo-Leninizmo mokslai ir sovietiškos utilitarinės moralės principas, paneigęs absoliučias vertybes; moraliu yra tik tas, kas naudinga klasei, gi kas naudinga šiandien, gali būti nenaudinga rytoj.

Marksizmo-Leninizmo idėjos aiškinamos mokyklose, rateliuose, paskaitose, specialiuose parengimuose ir kiekviena kita proga, ir besimokąs jaunimas privalo šiuose „bendruosiuose moksluose“ gilintis. Partijos

atsiųsti instruktoriai specialiose konferencijose paruošia dėstytojus šiems politiniams mokslams.

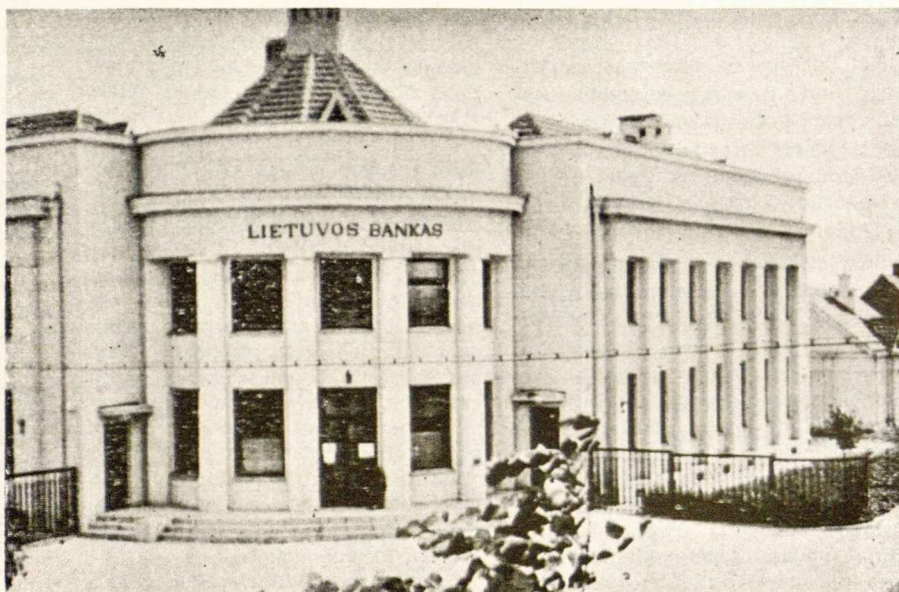
Rusų kalba ir sovietinis patriotizmas irgi turi žymią paskirtį jaunosios generacijos perauklėjime. Be rusų kalbos žinojimo studijos nėra įmanomos, nes, pagal sovietų teigimus, tik rusų kalba tegali atverti tikrojo mokslo lobyną. Sovietinis patriotizmas padaro Sovietų Sąjungą visų darbo žmonių tėvyne ir rusų tautą iškelia ypatingam garbinimui.

Visi dėstomi mokslai turi perauklėti jaunimą komunistinėje dvasioje; todėl istorijoje faktai tampa iškraipyti, o griežtuosiuose moksluose, pav., fizikoje, skelbiamas sovietinis pranašumas — žymiausi išradėjai įgauna rusiškas pavardes...

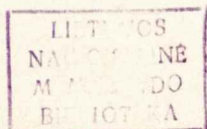
Menki rezultatai

Jaunuomenės perauklėjimui kompartija deda visas pastangas, tačiau savo „švietimo“ rezultatais pasigėrėti negali. Patys mokytojai, kaip ir mokiniai, didelio entuziazmo šiame politiniame treniravime nerodo; dėstytojai patys savo aiškinimais netiki, o dauguma kitų įtikinti ir nesistengia. Privalomi kursai menkai lankomi, o sovietiniai mokslai patraukia tik nedaugelio dėmesį. Sovietai dar vis nusiskundžia, kad jaunimas lanko bažnyčias net Pionierių uniformoje.

Aišku, kad Lietuvos jaunimas dabar pergyvena sovietiską kalvarią. Partija priverčia daugelį pasukti nurodytu keliu. Savo bei artimųjų saugumas yra kiekvienam brangus, bet mažai kas jį perka „parsidavimo“ kaina. Jaunesniuosius yra gal kiek lengviau patraukti — žaislais, bet neilgam: pastebėjęs kraują ant pjautuvo ir kūjo, jis pasibiaurėjęs meta juos šalin. Veltui nueis raudonųjų tironų pastangos, nes lietuviška dvasia, užgrūdinta vergijos kely, yra pranašesnė už sovietinį melą.

Lietuvos bankas Mažeikiuose

SPORTAS

LEDO RUTULYS

K. KEBLINSKAS

Kai pirmasis sniegas užklumpa besigrumiančius futbolistus ir sušalusius žiūrovus, sporto mėgėjai sulenda po stogu stebėti kito žaidimo. Ateina dabar ir tie, kurie vasaros popietėmis nesiartindavo prie stadijonų, sakydami, kad beisbolas per lėtas ir per nuobodus. Ateina jie, nes ledo rutulys gyvas, permainingas ir įdomus. Kai kurie sporto žurnalistai net tvirtina, kad tai greičiausias žaidimas pasaulyje.

Ledo rutulys (hockey), paprastai žaidžiamas dirbtinėse ledo aikštelėse po stogu. Aikštelės paprastai būna apie 60 metrų ilgio ir 26 m. pločio. Aikštelė padalinta į tris lygias dalis: dvi gynybos zonas ir vidurio zoną. Gynybos zonų galuose yra 2 m. pločio ir 1.3 m. aukščio vartai. Žaidimo tikslas — įmušti priešui kuo daugiausiai įvarčių. Tam atlikti vartojamos lenktos lazdos, kuriomis čiuoždami, žaidėjai varosi arba muša nedidelį, kietos gumos skritulį. Kiekvieną komandą sudaro 6 žaidėjai: trys puolikai, du gynikai ir vartininkas. Puolėjas gali įčiuožti priešų gynybos zonon tik prieš save stumdamas skritulį. Kiti puolėjai tegali būti priešų gynybos zonoje tol, kol joje yra ir skritulys. Jei priešų vartininkas ar kiti žaidėjai skritulį išmuša vidurio zonon, visi puolėjai turi grįžti atgal. Dėl to, skritulį įsivarius priešų zonon, gynėjai pasilieka prie linijos ir saugo, kad skritulį neišmuštų atgal į vidurio zoną. Prieš žaidėjai ginasi, stengdamiesi atimti skritulį lazdomis, arba blokuodami atsivarantį puolėją. Blokuojant, priešininką galima stumti pečiais, bet tik tą, kuris varosi skritulį. Dėl to žaidimas kartais pasidaro gan šiurkštus, ir ne retai susižeidžiama.

Baudos ledo rutulyje visai ne tokios, kaip kitose sporto šakose. Jei kuris žaidėjas prasilenkia su taisyklėmis, jis suspėduojamas dviem, penkiom arba dešimčiai minučių. Tuo tarpu komanda turi apsieiti be jo — atsarginio pasiimti taip pat negali. Dėl to kartais pasitaiko, kad kurį laiką komandoje žaidžia tik trys žaidėjai.

Ledo rutulio rungtynės trunka maždaug valandą, — trys kėliniai po 20 minučių. Jei išeina lygiomis, žaidimas paprastai dar dešimčiai minučių pratęsiamas.

Ledo rutulį pirmieji pradėjo žaisti Mc Gill universiteto studentai kanadiečiai maždaug 1870 metais. Pradžioje jie žaidė lauke ant užšalusių upių bei ežerų, neturėdami griežtesnių taisyklių. Kai studentai pamatė, kad visuomenė pradėjo domėtis nauju sportu, jie sustatė laikinas taisykles, apribojo žaidėjų skaičių ir suvienodino žaidimo priemones. Ilgainiui ledo rutulys įgavo dabartinę formą.

Pereito šimtmečio gale Kanadoje jau buvo daugybė rutulio klubų. 1890 metais Lordas Stanley dovanojo perinamą taurę geriausiai tų metų mėgėjų rinktinei. Nuo 1908 metų daugumas klubų perėjo į profesionalus, o 1917 metais visi Kanados ledo rutulio profesionalų klubai suorganizavo į National Hockey League, kurios ribose kiekvieną sezoną būdavo pravedamos pirmenybės.

Šio šimtmečio pradžioje ledo rutulys atkeliavo ir į Jungtines Valstybes, tačiau dėl švelnaus klimato šis sportas tegalėdavo būti kultivuojamas vos keletą savaičių žiemos metu. Tik kai Clevelande pastatė specialų stadioną su dirbine čiuožykla, ledo rutulys sukėlė daugiau susidomėjimo. 1925 metais Bostono klubas buvo priimtas į National Hockey League, ir nuo to laiko ledo rutulio rungtynės pradėjo sutraukti minias žiūrovų čia, Amerikoje. Maždaug tuo pat laiku ledo rutulį pradėjo žaisti ir europiečiai.

Dabartiniu metu National Hockey League priklauso 6 klubai: Bostono Bruins, Chicagos Blackhawks, Detroito Red Wings, Montrealio Canadiens, New Yorko Rangers ir Toronto Maple Leafs. Pajėgiausią komandą šiuo metu turi Detroito Red Wings. "Raudonsparniai" laimėjo ir Stanley taurę, o šiais metais irgi pirmuoja ir, atrodo, vėl išeis lygos nugalėtojais.

Jungtinėse Valstybėse dar yra viena profesionalų lyga — American League, o taip pat ir nemažas skaičius mėgėjų lygų. Mėgėjų tarpe žymų vaidmenį vaidina universitetų rinktinės, pasiekiančios gan aukštą žaidimo lygį.

Ledo rutulys yra įtraukiamas ir Žiemos Olimpinių žaidimų programon. 1952 metais Žiemos Olimpiadoje Oslo pirmą vietą laimėjo kanadiečiai, antrą — amerikoniai, trečią — švedai ir ketvirtą — čekoslovakai.

FILMAS

NUO EDISONO IKI CINERAMOS

Kai 1893 metais Edisonas rodė pirmąjį filmą, ir nustebusi publika ekrane matė kažkaip keistai judantį ir net čiaudantį gerai pažistamą tos pačios firmos tarnautoją, kažin ar kas iš anų žiūrovų galvojo apie milžinišką filmo ateitį. Nuo to tylaus, mirgančio ir keletą minučių užsitiesusio filmo iki šių dienų spalvuotojo ir garsinio praėjo 60 metų. Filmas užsikariavo sau nebeatimamą vietą žmonijos gyvenime. Filmų bendrovės kasmet pagamina šimtus naujų filmų, tūkstančiai ir šimtai tūkstančių žiūrovų pripildo kino teatrų sales. Filmas yra tapęs ne vien tik pramoginiu dalyku; per jį stengiamasi dabar formuoti žmogaus dvasią, skiepyti naujas idėjas. Todėl jokių būdu nebegalima nevertinti filmo reikšmės.

FILMAS IR TELEVIZIJA

Pačioje filmo tvirtovėje — Amerikoje — atsirado naujas ir stiprus filmo konkurentas. Tai televizija, kuri savo prekę (tiesa, dar menkos rūšies) siūlo įsibrovusi tiesiog į žiūrovo kambarį ir jį patogiai pasodinusį į sofą. Žmogus visuomet mėgsta patogumus, todėl filmas jau spėjo pajusti televizijos buvimą. Per paskutinius keletą metų šimtai mažesniųjų kino teatrų buvo priversti užsidaryti, — tiek sumažėjo lankytojų.

Iš kitos gi pusės televizijos pasirodymas atnešė filmui ir naudos: jis pradėjo augti savo kokybe. Filmų bendrovės pamatė, kad, norint atitraukti žiūrovą nuo televizijos, reikia duoti išimtinai gerą programą. Buvo pradėta jieskoti naujų kelių, naujų galimybių, buvo nepagailėta ir filmo pastatymus mesti milijonines sumas, kurios atnešė ir didesnę pelną. Toks "Quo vadis", kurio pastatymas kaštavo virš 6 mil. dolerių, vien tik per pirmuosius savo metus bendrovei gražino 11 mil. dolerių.

Paskutiniu metu laiku ryškiai galima

justi "B" klasės filmų (pigaus pastatymo ir silpno turinio) sumažėjimą. Jų vietą užima vis daugiau tikrai gerų filmų, ir kiekvienais metais, kai renkami patys geriausieji, tas atrinkimas darosi vis sunkesnis.

10 AMERIKOS GERIAUSIŲ FILMŲ

Tokia jau mada, kad įvairūs žurnalai Amerikoje kasmet renka geriausius filmus. Tad ir "Ateitis" savo filmų mėgėjams nori patiekti 10 geriausių 1952 m. amerikiečių gamybos filmų. Nerinksiame pačio geriausio, nes tam tikrais atžvilgiais kiekvienas iš jų galėtų būti geriausias.

Hans Christian Andersen — muzikinis, lengvos ir gražios nuotaikos filmas apie didįjį danų "pasakorių". Puiki Danny Kaye vaidyba ir neblogesnis prancūzų balerinos Jeanmaire baletas.

Ivanhoe — garsusis Scotto romanas ekrane. Ypač puikus savo milžinišku pastatymu.

Story of Robin Hood — Walt Disney gamybos filmas iš tų pačių laikų,

(Nukelta į 71 pusl.)

ČIUKAS

VIENAS IR DU

Rojuj vaikščiojo Adomas,
Kramtė smilgą išsirovęs,
Ir galvojo — neįdomu
Būt vienam be palydovės.

Ir Adomas pasišovė
Pono Dievo paprašyti,
Kad jam kokią nors zabovą
Susimiltų nulipyti.

Meldžia Viešpatį malonės:
"Padaryk man žaislą gražų —
Taip kaip rudos tos beždžionės —
Bet kiek į mane panašų.

Kai už valandos atbėga, —
Stovi Ieva padaryta —
"Tai zabova! Tai prisiega!
Viskas taip, kaip užsakyta!

Lūpos kaip serbentos rojų,
Susukti plaukuos verpetai, —
Ponui Dievui jis dėkojo
Ir net ranką Jam pakratė.

Ir Ievutę linksmas traukia:
"Einam plaukiot ežerus,
Einam liūtų pasigauti,
Patampyt už uodegos!"

Bet jinai akis panėrė,
Rausta tik, kaip aguona:
"Mane Viešpats tik sutvėrė,
Ir aš baisiai alkana."

Vytas aplanko savo draugą gydytoją,
dirbantį psichiatrinėje ligoninėje. Ta proga gydytojas parodo Vy-tui būrelį savo pacientų. Vytas ku-rį laiką su užuojauta stebi vieną gailiai verkiantį ligonį ir pagaliau klausia savo draugą:

— Dėl ko tas vyrukas čia pateko?
— Tai liūdna istorija, — atsako gydytojas. — Prieš porą metų jis norėjo vesti vieną mūsų miesto gražuolę, bet ši atsisakė už jo tekėti. Vargšelis išėjo iš proto ir atsidūrė čia...

Šiuo metu į kambarį įeina kitas beprotis, baisiai vartydamas akis ir visu kūnu drebėdamas.

— Na, o kas gi šitam atsitiko? — teiraujasi Vytas.

— Jis vedė aną gražuolę...

Susirūpinusi mama apsilankė pas medicinos fakulteto profesorius.

Sakykite, profesoriau, ar mano sūnus turi koki nors ypatingą talentą šiai profesijai?

— Geriausiu atveju jis galės tapti gydytoju, mieloji ponai.

— Kodėl?

— Jis turi neišskaitomą raštą.

KREIVOS

"That's all right", Adomas sako:
"Virsim košę aprikosų,
O iš rūkštelių prie tako
Padarysim skanų sosą."

O iš viršaus ją mokina
Ant šakos kabąs žaltys:
"Tau nereikia apelsino —
Štai, va, kabo obuolys.

Pabandyk, koks geras kąsnis,
Neklausyk Adomo to.
Obuolys yr daug skanesnis —
Apelsinas tik vanduo."

Ir supyko, atsistojo,
Ieva sutrypsėjo koja:
"Tu begėdi, tu Adome,
Paskutinis rojaus bome —
Aš nenoriu apelsino!"
Ir iš lapų tankumyno
Nužiūrėjus obuolytį,
Nusiskynė pabandyti —
Atsikando ir... nurijo...

O sugriovė perkūnija!
Sužabavo, sudundėjo,
Viesulai pakilo vėjo,
Sulingavo jūrės, upės,
Tartum visa žemė supės,
Žvėrys staugė ir dejavo,
Uodegom kipšai mojavo,
Maišės purvas, tiško balos,
Rodos, buvo svieto galas.

Kai nustojo siautės vėjas,
Ir paliovė ta audra,
Žiūr Adoms atsipeikėjęs,
Kad jau rojaus nebėra:

Obelis viena tik stovi,
Tik išbalęs mėnuo kabo,
O greta jo palydovė
Susirietus gailiai dreba.

Ašarom jisai pasruvo:
"Kam aš Viešpaties prašiau;
Kada viskas gerai buvo,
Kam norėjau aš geriau?

Viens žiūrėjau į mėnulį,
Viens sėdėjau po medžiu —
Kam reikėjo Tau, Dievuli,
Padaryt iš vieno du?"

DĖLIS

PASAKYK

Kartą mažas klausiu tėtę:
"Kam, tėtuk, man akys dvi,
O nosytė susirietus
Tiktai viena vidury?"

Tėtis aiškina sūneliui:
"Nosis tau viena tai tam,
Kad nekištum pas tėvelį,
Netrukdytum jo darbam".

Kitą sykį tėtės klausiu:
"Kaip, tėveli, čia yra —
Abiejuos veiduos po ausį,
Ir tik viena man burna?"

Tėtis sako: "Mat, vaikuti,
Jei tau būt burnelės dvi,
Tai tu kištum liežuvių
Kožną kartą per abi."

Taip praėjo metų pora —
Jau mokykloj mokinaus,
Didžio mokslo apie vorą
Ir kas yr' viduj žmogaus.

Kartą mokytojas klausia:
"Pasakykit man, vaikai,
Man krūtinėje du plaučiai
Ir pilve man du inkstai,

Bet kodėl gi pas kiekvieną
Plaka tik šidis viena?"
Pasakyk man gudrus vaike: —
"Kad nekištum, kur nereikia!"

Rašytojas Detlev v. Liliencron buvo pakviestas pas vieną turtingą Ham-burgo pirklių. Kilnieji gėrimai nebuvo taupomi. Vaisėms pasiekus savo aukštumą, von Liliencron pasikėlė, apėjo aplink kambarį ir su kiekvienu iškilmingai atsisveikino.

— Nejaugi tamsta ruošiesi jau eiti namo dabar, kai mes visi esame tokioje puikioje nuotaikoje? — nusistebėjo šeimininkas.

— O ne, — atsakė Lieliencronas, — aš tik norėjau su visais gražiai atsisveikinti, kol aš jus dar atpažįstu.

— Manoji mokykla yra pažangi, — gyrėsi mokytojas, — aš mušu savo mokinius tik pavartojęs vietinį užmarinimą.

Draugiška paslauga

— Vakar Kazys Žanga į mokytojo kėdę buvo įbedęs adatą, — aiškino klasės auklėtojai Motiejus Čiurpa. — Mokytojas jau norėjo sėsti, bet aš...

— O ką tu?

— ...aš pribėgau ir staiga kėdę patraukiau šalin.

ŠYPSENOS

DARBAI ŽMONĖS

KUN. ANTANĄ ŠIDLAUSKĄ PRISIMINUS

Vokietijoje, Muenchene, vasario 11 d. 12,28 val. mirė prof. kun. Antanas Šidlauskas. Jaunieji šios pavardės gal nėra nė girdėję, bet kam teko su velioniu susitikti, pakalbėti, tas žino, kad šį kartą mirtis išvertė iš mūsų tarpo vieną iš gabiausių jaunesniosios kartos vyrų, daug žadančių mokslininką. Jis mirė vos pradėjęs reikštis, vos atlikęs ilgą ir brangų išsimokslinimą. Savo būdu buvo užsidaręs ir kuklus žmogus, nemėgo viešumos ir reklamos. Ir savo testamente pažymėjo, kad būtų palaidotas be jokių iškilnių, kad laikraščiai net kronikoje apie jį nežymėtų. Kaip kukliai jis gyveno, taip kukliai norėjo ir iš pasaulio išeiti. Tačiau testamentas tesaisto tikrą vykdymo, o jo nepaminti negali, nes jo asmenybė buvo tokia stipri, kokių tikrai reta pilkam mūsų gyvenime.

Gimė jis 1914 m. kovo 24 d. Zagūnių kaime, Pagirio valsč., Ukmergės apskr. neturtingoje šeimoje, tėvai turėjo tik 5 ha. Jam esant 5 metų, mirė tėvas, liko tik silpnos sveikatos motina, kuri sugebėjo ir per vargą Antaną išleisti į mokslus. Mokėsi šeštos vidurinėje mokykloje, Kėdainių gimnazijoje ir Kauno kunigų seminarijoje. 1936 m. baigė teologijos studijas, o po to studijavo teisę Kaune, Romoje, Muenchene, Vilniuje. Buvo baigęs bažnytinės ir civilinės teisės studijas. Kurį laiką dirbo Kauno apygardos teisme, vokiečių okupacijos metais dėstė kanonų teisę Teologijos fakultete Kaune.

Atsidūręs Vokietijoje, daug vargo, naciai buvo pasodinę net į kalėjimą. Karui pasibaigus nuo 1946 m. buvo teisės patarėjas Tautinėje šv. Sosto Delegatūroje. 1950 m. vėl grįžo į Romą, kur gilino teisių studijas ir dirbo kaip praktikantas aukščiausiam bažnytiniam teismui, vadinamame Sacra Rota Romana.

Atlikęs praktiką, vėl grįžo Vokietijon, bet sveikata vis šlijo. Iš prigimties turėjo širdies defektus, prie jų prisidėjo skilvio ligos, nors ir gydėsi atsidėjęs ir buvo operuotas, bet mirtis išgrobė iš mūsų tarpo.

Kaip teisininkas jis turėjo labai gilų ir aštrų protą, painingiausiose klausimuose sugebėjo greit pagauti esmę ir išnarpinti. Juo klausimas

buvo sunkesnis, juo jam buvo idomiau. Pats sakydavo, kad tik ties sunkiais klausimais malonu apsisiti ir juos įveikti. Taip jis yra išnarpinęs daug kam sunkiausias emigracijos bylas, kurios užkliūdavo kokių teisiniu atžvilgiu.

Labiausiai jį domino romėnų valstybinė ir tarptautinė teisė. Buvo susikcentravęs ties Lietuvos suverenumo tarptautinės teisės požiūriu,

Kun. Prof. A. Šidlauskas

taip pat buvo surinkęs medžiagą studijai apie santuokos teisę Lietuvos okupacijos metais. Tačiau visi šie moksliniai darbai pasiliko užrašuose.

Europinis išsilavinimas. Teisė neuždengė jo plataus žvilgsnio. Jis išugdė ir išplėtė savo asmenybę, pasidarydamas mūsų amžiaus intelektualu, kuris pažįsta ir gerai orientuojasi svarbesniuose gyvenimo klausimuose. Išmokęs keletą kalbų, jis sekė plačią literatūrą, dėmėdamasis įvairiais mokslais, sociologija, filosofija ir ypač medicina. Savo laiku norėjo net ją studijuoti. Privačios medicinos studijos nuvedė jį iki rimtų medicinos veikalo. 1948 m. medikų korp. "Gaja" pasikvietė jį į Carmisch-Par-

tenkirchen į savo suvažiavimą su paskaita apie kataliko mediko pareigas bei uždavinius. Daugelis kas šaipėsi: ką jaunas kunigėlis šioje srityje pasakys, bet jo paskaita savo rimtumu, išvėlgimu nustebino visus.

Kaip žmogus. Kaip teisė neuždengė jo žvilgsnio į pasaulį, taip intelektualas ir aštrus protas jo asmenyje neuždengė gero ir giliai tikinčio žmogaus. Bet kokia puikybė ir pasigyrimas jam buvo svetima. Visada kuklus, visada nuoširdus jis taip pat kalbėjosi ir su kiemo sargu ir profesoriumi, nesisitengdamas niekam imponuoti. Mėgo vienumą, joje skaitė ir mąstė, o atėjęs į žmonių draugiją, turėjo daug giedrios nuotaikos ir sąmojo, vidinės šilumos ir kitų reikalų supratimą. Gyveno jis ne puošniam fasade, — o jis buvo mokslais ir sugebėjimais išpuoštas, — bet savo dvasios rūmuose, ir jie buvo didžiai turtingi. Kiekvienam Jis rado žodį, į kiekvieną klausimą atsakė tiksliai, viską pasverdama krikščioniška morale ir artimo meile. Todėl jo asmenybė traukė ir liberalus, nes į jo protą atsirėmė kaip į uolą, o nuo meilės sušilo.

Pats daug vargęs ir kentęs skurdą, giliai jautė visuomenės socialinį neteisingumą. Pirmiau jis pakildavo vargšams ištieti pagalbos ranką, visur gindamas socialinį teisingumą.

Gyveno šventai ir tyliai, gilindamasis į savo darbą. Ir ką jis pasiėmė, tą išvarė gilia vaga, kad visi galėjo tik pasidžiaugti ir pasigėrėti.

Gamtos dainius. Mokslas ir darbas neuždengė jo žvilgsnio į gamtą, kur jis jėškodavo džiaugsmo ir poilsio. Daug keliavo, kopė į kalnus, praleisdavo naktis vienišose trobelėse, klausydamas audrų ir vėjo švilpimo. Keliavo lyg koks Knuto Hamsuno impresionistinis herojus, įsijausdamas į kiekvieną gamtos žaismą ir jį parsinešdamas į savo kambarį.

Ant stalo stovėjo kelionių suvenyrai ir armonika. Tai tikras aukštaitis, gamtos dainius! Iš jo armonikos balsų kalbėdavo ilgesys! Dainuodavo ir grodavo kalnų dainas. Kai leisdavosi saulė, jis garsais nuklysdavo į Lietuvos kaimą ir gyvendavo palikto krašto atsiminimuose. Tarp knygų radai ir gaidų rinkinį, kuris nuolat augo.

Nors gyveno nuošalyje, bet mėgo lietuvišką jaunimą, jam skyrė daug dėmesio, ypač ateitininkams, kuriuo jis buvo nuo gimnazijos laikų. Mokėjo jaunuosius suprasti ir jiems parodyti daug šilumos.

Bet jis jau negros, nesusirinkęs į jo kambarį draugai pasikalbėti. Jis nekalbės iš teisininkų katedros, nespręs jo protas painiausių klausimų ir nesidžiaugės pergale. Visa tai praėjo, tik jo krikščioniškos asmenybės vaizdas nuolat švies kaip ugnies stu'pas mūsų kelyje.

Paulius Jurkus

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Visuose pasaulio kraštuose, kur tik gyvena lietuviai, Vasario 16 šiemet buvo iškilmingai minima. Susikaupimas ir didelis pasiryžimas kovoti už Lietuvos laisvę buvo jaučiamas kiekviename minėjime, ar jis buvo dideliame mieste ir gražioje salėje, ar gal mažame šeimos ratelyje. Tik pačioje Lietuvoje ir šiemet Vasario 16 buvo minima slapta savo širdyse.

Amerikoje minėjimų banga prasi-dėjo jau vasario pradžioje ir tęsėsi iki kovo mėnesio. Didesnėse lietuvių kolonijose rengiamuose minėjimuose programoje dažniausiai buvo paskaitos ir meninė dalis. Daugelyje vietovių tokiuose minėjimuose dalyvavo ir amerikiečių atstovai, net kongreso nariai ar miestų burmistrai. New Yorke kalbėjęs kongreso narys savo

ilgoje kalboje apie Lietuvos reikalus kalbėjo su nepaprastai dideliu nuoširdumu ir įsijautimu.

Paminėtina, kad ir pačiame J. A. V. Senate tos dienos proga buvo pasakyta kalbų apie Lietuvą. Taip pat ir didžioji Amerikos spauda savo skiltyse ir net vedamuosiuose straipsniuose (New York Times ir kt.) prisiminė Vasario 16 šventę.

Didžiulis minėjimas vasario 15 d. buvo surengtas Romoje. Ten iškilmingas pamaldas atlaikė kardinolas Pizzardo, o minėjime dalyvavo buvęs popiežiaus pasiuntinys Lietuvai arkiv. Centoza ir didelis skaičius aukštų Vatikano pareigūnų bei aukštosios dvasiškijos. Pagrindinę kalbą pasakė Italijos senato krikščionių dem. partijos lyderis Cingolani.

KULTŪRINIS GYVENIMAS

....**A. Bendorius** parašė naują Lietuvos geografijos vadovėlį, pritaikytą specialiai Lituanistikos mokykloms. Vadovėlis gana platus, jame duota daug Lietuvos vietovių aprašymų, kurie bus naudingi ne tik mokyklai lankantiems, bet ir kiekvienam lietuviui. Ilustruotas paties autoriaus, prof. Kolupailos ir V. Augustino nuotraukomis.

• **Prof. dr. J. Beleckas, S. J.** paskvies tas dėstyti vokiečių kalbos Chicagos Loyolos Universitete. Prieš tai jis dėstė Scrantono Universitete.

• **Dr. J. Venckus, S. J.** išvyko į Urugvajų, kur įsijungs į lietuviškąją veiklą ir kartu profesoriaus vietos jėzuitų kolegijoje.

• **Elena Kuprevičiūtė**, garsioji mūsų smuikininkė, nuolatina dabar gyvenanti Argentinoje, vėl gastroliuoja po Europą. Neseniai su didžiausiu pasisekimu ji koncertavo Paryžiuje — Champs Elysees Operos rūmuose, kur su orkestru išpildė du Bacho kūrinus. Antrąjį savo koncertą Paryžiuje smuikininkė paskyrė lietuviams. Vasario pabaigoje E. Kuprevičiūtės koncertas įvyko Vienoje. Po to ji išvyksta į Angliją ir kovo pabaigoje koncertuos Londone.

• **Skulptorius Antanas Mončys**, gyvenantis Prancūzijoje, nepaprastai gražiai ir šiltai įvertintas plačiosios prancūzų spaudos. Paryžiaus laikraštis "France Soir" pabrėžia, kad savo paskutiniaisiais kūriniais, kuriuos skulptorius padarė St. Marcel bažnyčiai Laono mieste, užsitarnauja didelio dėmesio. Mončys išdekoravo tą bažnyčią dideliais akmens bareljefais, pavaizduodamas Kryžiaus Kelius ir sudėdamas į juos lietuviškojo liaudies meno dvasią. Šiuo metu skulptorius dirba prie naujo kūrinio — Keliautojų Madonos.

• **Lietuviai dailininkai** Amerikoje vis labiau išeina į vietinį gyvenimą, dalyvaudami įvairiose amerikiečių rengiamose parcdose. Paskutiniu metu mūsų grafikas V. K. Jonynas dalyvavo Amerikos grafikų parodoje New Yorke, Kennedy Galerijoje. Jis ten buvo išstatęs savo medžio raižinį "Nuėmimas nuo Kryžiaus". Keramikė Aleksandra Kašubienė New Yorke Gamtos Muziejuje vykusioje keramikos parodoje taip pat buvo išstačiusi 4 savo darbus, kurie buvo labai gerai įvertinti.

• **Paryžiuje** studijuoja dvylika lietuvių studentų. Studijų sritys įvairios. Šalia studijų lietuviai studentai dažnai įsijungia į lietuviškąją veiklą. Neseniai įvykusiame Sorbonos universiteto folkloriniame vakare lietuviai studentai pasirodė su tautiniais šokiais.

• **Elvyra Šikšniūtė**, veikli ateitininkė ir net amerikiečių tarpe pagarsėjusi sportininkė, studijuoja Ohio universitete Columbus mieste.

• **Dr. P. Kisieliū**, išlaikęs profesinius egzaminus, atidarė Chicagoje savo kabinetą. Iš ankstyvesnių laikų gerai pažįstamas kaip nenuilstamas visuomenininkas, jis ir dabar aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje.

• **Vladas Baltrušaitis**, buvęs Lietuvos Operos solistas, Stud. At-kų Choro Kaune dirigentas, persikėlė iš Los Angeles į Chicago, kur vargoninkauja šv. Jurgio par. bažnyčioje.

• **J. E. Arkiv. J. Skvireckui** ši rudens sueis 80 metų amžiaus. Ta proga rengiamasi visur paminėti. Chicagoje jau sudarytas specialus komitetas, vadovaujamas vysk. V. Brizgio. Artimiausiu metu žadama išleisti naują šv. Rašto laidą, kurią pilnai paruošė sukaktuvininkas.

• **Amerikiečių poezijos premija** šiemet paskirta dviem poetams: Archibald Mac Leish ir William Williams. Ši Bollingerio vardo premija skiriama kasmet už didžiausius laimėjimus poezijos srityje. A. Mac Leish yra žydų kilmės rašytojas, šiuo metu profesoriaujas Harvardo universitete. Dar 1933 metais jis buvo gavęs Pulitzerio premiją. Antrasis laureatas — W. Williams — iš profesijos yra gydytojas, ir pereitais metais jis neparašė jokios poezijos knygos, bet premiją gavo vien už savo ankstyvesnius kūrinius.

....**Kova prieš "geltonąją" spaudą** Amerikoje pradėta eilės įvairių organizacijų. Inicijtyvos imasi skautai, katalikų vyrų sąjunga, Amerikos Darbo Federacija ir kt. Darbo Federacijos prezidentas vienoje savo kalboje pabrėžė, kad visos tautos pareiga yra rūpintis, ką skaito būsimieji Amerikos piliečiai.

• **"Knygų Lentyna"**, kurią leidžia Vlikas, redaguoja Aleksandras Ružancovas, atpiginta 1953 m. visuose pasaulio kraštuose iki \$1, išskyrus Ameriką ir Kanadą, kur prenumerata paliekama ta pati — 1.50 dol. Pašto perlaides ir čekius adresuoti: Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Danville, Ill., U. S. A. 1952 metais šiame biuletenyje buvo paskelbta daugiau kaip 300 naujų knygų ir periodinių leidinių. Periodikos straipsnių paminėta apie 2000.

• **Filatelistų Biuletėnis** sausio mėn. numeryje plačiau rašo apie Lietuvos istorijos vaizdus mūsų pašto ženkluose, apie Dariaus ir Girėno ženklus ir pašto ženklus vokiečių okupacijos metu.

LINGUA LATINA

Romoe pasirodė naujas tarptautinis žurnalas lotynų kalba "Latinitas". Žurnalas nenori tenkintis vien Cicerono kalbomis ar Ovidijaus poezija, bet žada savo straipsniuose liesti aktualias šių laikų problemas. Kadangi klasiškoje lotynų kalboje nėra didesnės dalies modernių laikų išsireikimų ir sąvokų, yra sudaryta speciali komisija, kuri sudarinėja naują lotynų kalbos žodyną. Štai kaip atrodytų lotynų kalboje moderniški mūsų laikų apibrėžimai:

Automobilis — machina, quae interno machinamento sua sponte movetur — mašina, kuri pati juda savo vidaus įrengimu.

Futbolą žaisti — follem pede pulsare — sviedinį stumti su koja.

Fotografija — imago luce impressa — paveikslas, kuris šviesos pagalba atspaudas.

Rūkyti — nicotianum fumum sugere — įtraukti nikotino dūmą.

Nacionalsocializmas — imperiosum ac praepotens suae gentis amplificandae studium — pastangos iškeiti savo tautos valdžią ir pirmenybę.

ATSKLEISTA KNYGA

DVI KNYGOS JAUNIMUI

Iš Castelnuovo don Bosco, Italijoje, pasirodė dvi lietuviškajam jaunimui skirtos knygos. Tai ten įskūrusių lietuvių tėvų saleziečių darbas, kurie, įsigiję modernią spaustuve, imasi leisti knygas ir bando užpildyti gerų pasiskaitymų spragą. Jų pastangos privalėtų susilaukti visuomenės paramos ir dėmesio.

JAUNOJO GALIŪNO KELIU

1950 m. kovo 5 d., kada į Romą buvo suplaukusios minios jaunimo iš visų pasaulio kraštų, šv. Tėvas paskelbė palaimintuoju jaunąjį Dominiką Savio. Apie šio nuostabaus jaunuolio gyvenimą ir skaitome šioje knygoje, kurią parašė salezietis kun. Pranas Gavėnas.

Jaunimas visuomet mėgsta skaityti didelių žmonių gyvenimo aprašymus. Jų pavyzdžiai patraukia ir ragina sekti taip pačiais keliais. Domininkas Savio, nors ir visai dar jaunas berniukas, savo dvasia buvo pasiekęs milžiniškų aukštumų. Jo nepalaužiamas siekimas tapti šventu padarė jį dideliu galiūnu. Autorius gražiai aprašo visą Savio gyvenimą ir jo dorybes: nuostabią nuo pat mažų dienų Viešpaties meilę, sąžiningą mažų kasdieninių pareigų atlikimą namie ir mokykloje, apaštalavimą draugų tarpe ir ugningą veržimąsi į šventumą.

Knyga nepaprastai puošni, viena iš puošniausių paskutiniu metu išleistų knygų. Labai daug piešinių, kurie atspausiti net 4 spalvomis, ir gražios vinjetės pagyvina visą knygos išvaizdą ir jaunam skaitytojui padaro ją dar labiau įdomesnę. Įvado žodį yra parašęs J. E. vysk. V. Brizgys.

(Jaunojo Galiūno Keliu — kun. Pr. Gavėnas, S. D. B. — Išleido

1952 m. Saleziečių Spaudos Studija Italijoje. Leidinys nr. 1, 157 psl.)

SIELA UŽ SIELĄ

Spauda ir rašytas žodis turi didelės jėgos: jis gali žmogų prazudyti, bet gali jį ir dideliems žygiams paskatinti. Tad tą žodį valdantis rašytojas neša nepaprastai didelę atsakomybę. Šią atsakomybę kaip tik ir paliečia savo apysakoje "Siela už sielą" italų rašytojas D. Pilla. Štai trumpas tos apysakos turinys.

Jaunas rašytojas, vardu Robertas, parašo savo naują knygą, kuri po gražiu pavadinimu savyje slepia pikto idėjas ir pragaištingą turinį. Robertas pats netikintis, neberandęs ir nebeįsiekęs kelio atgal. Jo knygą perskaitęs, Roberto pusbrolis Germanas lieka taip jos paveiktas, kad iš kilnaus jaunuolio pasidaro palaužtos dvasios žmogus, kuris savo gyvenimo siūlą nutraukia po traukinio ratais. Tačiau pusbrolio mirtis sukrečia ir atverčia Robertą. Jis prisiekia savo plunksną vartoti tik geram raštui ir savo darbais išpirkti Germano mirtį. Robertas įstoja vienuolynan, tampa kunigu ir išvyksta Meksikon. Kitas jaunuolis, taip pat vardu Germanas, tampa nuoširdžiausiu Roberto bičiuliu. Prasidėję katalikų persekiojimai Robertą ir jo bičiulius užklumpa besidarbuojant prie gerosios spaudos. Jie suimami, kankinami ir pagaliau nužudomi. Bet tėvas Robertas miršta su džiaugsmu, nes jo pusbrolio mirtis išpirkta.

Knygos turinys tikrai gražus, pilnas idealizmo ir gražių pavyzdžių, todėl jaunam skaitytojui ir įdomus. Tačiau literatūrinė knygos vertė menka. Pavaizduotieji charakteriai labai negyvenimiški, dažnai net naivūs.

Ypač jaunasis Germanas, kuris parodytas toks silpnavalis, kad neįstengia net juokingai mažiems Roberto gundymams atsisipirti.

Reikėtų daugiau panašaus idealistinio turinio knygų mūsų jaunimui, tačiau jos turėtų būti tikrai vertingos ir savo stiliumi ir sukurtaisiais charakteriais.

Apysaką iš italų kalbos išvertė kun. A. Sabaliauskas, S. D. B. Knyga iliustruota gana gausiais piešiniais.

(Siela už sielą — D. Pilla. Saleziečių Spaudos Studijos leidinys nr. 2. Išleista 1952 m. Italijoje, 304 psl.)

J. Baužys

UŽMIRŠTŲ TAUTŲ ŽODIS

Pasaulis turi daug ir didelių rūpesčių. Todėl Pabaltijo tautos šiais moderniaisiais laikais pasidarė užmirštąja Europos dalimi. Po švedijos vaidmens smukimo Europoje Pabaltijys turėjo tik nežymią rolę europėjiniuose judėjimuose paskutinių dviejų šimtmečių raidoje. Rytinės Pabaltijo tautos savo nepriklausomybės metais nebuvo spėję pilnai patraukti pasaulio dėmesį, kai jas vėl užgriuvo nauja vergija.

Mažosios tautos šiandien beldžiasi į uždarus duris, jieškodamos savo teisių, bet savo pastangų rezultatais dažnai negali pasiguosti. Tačiau y a didelis suraminimas, kai mažųjų šauksmą kas nors išgirsta ir jį paremia.

Tokių simpatijų Pabaltijo tautos paskutiniu laiku susilaukė iš Clarence A. Manning, slavų kalbų profesoriaus Columbijos Universitete. Jo knyga "The Forgotten Republics" (Užmirštosios respublikos), New Yorko Filosofinės Bibliotekos leidinys, apgailestauja Estijos, Latvijos ir Lietuvos dalią, kelia balsą už šių nelaimingų tautų teises.

"The Forgotten Republics" turinys turi gana plačią apimtį: čia autorius planingai supina šių trijų tautų istorijas nuo seniausių laikų iki dabarties, ne tik suminėdamas svarbiausias šių kraštų raidos gaires, bet dažnai išskeldamas ir aiškiau nušviesdamas atskirus klausimus, naudingus knygos minčiai.

Lietuvos istoriją jis perskleidžia nuo priešistorinių laikų iki dabarties. Įdomu čia pastebėti, kad autorius neabejoja, jog Tacitas savo "Germanijoje", paminėdamas Aestii, gyvenančius prie Baltijos jūros ir prekyujančius gintaru ir vartojančius geresnius būdus žemdirbystėje nei germanai, turėjo galvoje aiščius, o ne britus, kaip kai kas išvedžioja.

Paskutinis knygos skyrius trumpai paliečia Estijos, Latvijos ir Lietuvos literatūrų raidą. Čia autorius teigia, kad estai yra išlaikę senąsias literatūrinio meno formas, taip pat randamas suomių "Kalevaloj" ir Long-

RELIGINIS PASAULIS

• Pati gausiausia pasaulyje vyrų religinė organizacija yra šv. Varčo Draugija, turinti savo skyrius visuose pasaulio kraštuose. Jos narių priskaitoma net 7 milijonai. Ir kas nuostabiau — daugiau negu pusė to skaičiaus yra Amerikoje. Šiame krašte šv. Vardo Draugija yra išvysčiusi nepaprastai didelę veiklą ir į savo eiles įtraukusi pačias geriausias ir didžiausias katalikų vyrų pajėgas. Šiuo metu Draugijos pirmininku yra Chicago Loyolos universiteto teisių profesorius J. C. Hayes.

• Šv. Tėvui Pijui XII kovo 2 d. suėjo 77 metai amžiaus. Tą pačią die-

ną jis švenčia ir kitą sukaktį: 14 metų nuo jo išrinkimo popiežiumi. Popiežius paprastai šios dienos nešvenčia iškilmingiau, o visos iškilmės nukeliamos į kovo 12 d., kada yra vainikavimo popiežiumi metinės.

• Australijoje yra 1.750.000 katalikų iš bendro 9 mil. gyventojų skaičiaus. Jie sudaro 993 parapijas. Per paskutiniuosius metus buvo įsteigta 12 naujų parapijų.

• Laisvosios Europos radijas pradėjo transliuoti į Lenkiją rožančiaus maldą. Dukart per dieną penkias minutes kalbama po vieną rožančiaus paslaptį.

fellow'o "Hiawathoj", o apie lietuvių bei latvių dainas sako:

On the other hand the dainas of the Lithuanians and Latvians as clearly go back to the ancient heritage of the Indo-European peoples in a rather early form of their existence. (239 p.)

Toliau Dr. Manning, suglaustoj formoj aprašęs šių trijų literatūrų išmintus takus, šitaip pasisako apie 19-ji šimtmetį:

The revival of these literatures in the nineteenth century like the revival of the national spirit has been a tribute to the spirit of democracy and a demonstration of the artistic value of the small nation. (250 p.)

Autorius smerkia "kosmopolitanizmą", kurio reikalauja sovietiškoji literatūra; tik tie yra Pabaltijo rašytojai, kurie yra išemigravę į švediją ar kitur, nes tik jie tegali siekti savų idealų ir išvystyti meninius talentus.

Asmenų vardai bei vietovardžiai knygoje minimi atskirų tautybių kalbomis. Dėl klaidų naudotuose šaltiniuose šioj knygoj pasitaiko kai kurių netikslumų. Pav., vietoj Veliuona, Kęstutis, Trakai, dainos čia atspausdinta Viluona, Kiestutis, Trakiai, dainas ir pan.

Didesnių netikslumų iškyla šių trijų tautų istorijų sužaudime. Pav., Dr. Manning teigia, kad po pirmosios rusų revoliucijos fazės šios "trys Pabaltijo tautos buvo atgavę nepriklausomybę, kurios neturėjo per septynis šimtus metų" (144 p.). Lietuvos atžvilgiu tas yra netikslu, nes nuo Jogailos ir Jadvygos vedybų iki 1918 m. tebuvo praėję tik 532 metai; nuo Kazimiero išrinkimo Lenkijos karaliumi — 474 m., o nuo Liublino Unijos — tik 347 m.

Knyga turi gana gausią žodyną. Jei skaityti vien Herlito vadovėlio patiektų žinių nepakaktų; tačiau didelio anglų kalbos lobyno irgi nereikia, nes knygos kalba yra gyva ir aiški.

Autorius Dr. Manning dabar profesorauja Columbijos Universitete. Jis yra daugelio akademinių institucijų bei draugijų narys, parašęs septynias knygas ir daugiau kaip 500 straipsnių. Slaviškosios ir pabaltijo tautos jį yra apdovanoję aukščiausiais ordinais, tarp jų ir D. L. K. Gedimino Ordinu. Kaipio slavų kalbų žinovą jį mini "Who's Who in America" ir "Who Knows — And What".

"The Forgotten Republics" tai mažųjų tautų žodis, keliantis savas teises. Jis atskleidžia pasauliui mažųjų tautų išgyvenimus, jų idealus, jų laisvės kovą. Ši knyga sužadins ne vieno skaitytojo jausmus. Tuo tarpu, kai daugelis istorikų vienašališkai iškraipo ar nutyli faktus, tuo sukeldami nusivylimą ir pasipiktinimą, Dr. Manning istorijon žvelgia gana objektyviai, o knygos įžangoj bei užbaigoj aiškiai išreiškia savo simpatijas mažosioms tautoms jų nelaimėje.

Kęst. J. K.

KONKURSAI IR LAUREATAI

Metų pradžioje paprastai skirstomos įvairios premijos už pereitųjų metų literatūrinius veikalus. Pačią aukščiausiąją premiją kasmet dabar skiria Lietuvių Rašytojų Draugija. Tiesa, piniginiu žvilgsniu ji šiemet ne pati didžiausia — tik 500 dol., tuo tarpu "Draugo" romano konkurso premija buvo 1000 dol. Dramos veikalo konkursą buvo paskelbęs kultūros Fondas Clevelande, novelės — "Draugas", o kultūros žurnalas "Aidai" šiemet paskelbė pirmąją mokslinio veikalo premiją.

Didesnė dalis premijų jau paskirstytos. Rašytoja Nelė Mazalaitė laimėjo Liet. Rašytojų Draugijos didžiąją premiją. Ji premijuota už savo lietuviškojo stiliaus legendų knygą "Gintariniai Vartai", kurioje, anot jūrų komisijos protokolo, ji įprasmina žmogaus kentėjimus ir kelia šviesesnio gyvenimo pasiilgimą.

"Draugo" romano konkursą jau antri metai iš eilės laimėjo Jurgis Gliuda. Šią premiją šiemet jam nulėmė jo romanas "Ora pro nobis", kuris pradėtas spausdinti "Draugo" literatūrinėje atkarpoje ir bus išleistas atskira knyga.

Dramos veikalo konkurse pirmąją premiją — \$500 laimėjo rašytojas ir aktorius Antanas Škėma už dramos veikalo "Pabudimas". Antrąją premiją su 300 dol. laimėjo rašytojas Stasys Laucius už veikalo "Ponios

Nelė Mazalaitė

Žydrienės bendrabutis". Šiuo konkursu buvo nemažas susidomėjimas: buvo prisiųsta net 23 dramos veikalai.

"Draugo" novelės konkurse dalyvavo 24 asmenys. Pirmąją premiją laimėjo rašytoja Nelė Mazalaitė už novelę "Ažuolinės durys". Antroji premija atiteko kanadiečiui A. Bukui už novelę "Kunigėlis". Trečiąją laimėjo Nijolė Rimkutė už "Pirmąjį pacientą".

FILMAS

(Atkelta iš 66 psl.)

kaip ir Ivanhoe, tik gal dar net geresnis.

Miracle of Fatima — įspūdingas ir puikiai išvystytas Fatimos įvykių Portugalijoje filmas. Puiki trijų vaikų vaidyba, gera fotografija ir muzikinis fonas.

High Noon — geriausias visų laikų "Kaubojinis" filmas, kuriame netrūksta ir gilesnės minties. Pasigėrėtina Gary Cooper vaidyba.

Four Poster — nepaprastai subtilus filmas apie dviejų žmonių gyvenimą nuo vestuvių iki mirties. Įdomus ir savo nuotaikingais piešiniais.

The Quiet Man — idiliškosios Airijos kampelis su jos papročiais ir tradicijomis. Gera vaidyba ir fotografija.

Come Back, Little Sheba — Rimta psichologinė šeimos drama. Žmona savo nepalaužiama viltimi laimi ateities gyvenimui savo alkoholišką vyrą. Puiki Shirley Booth vaidyba.

Moulin Rouge — garsaus 19 a. prancūzų dailininko Toulouse — Lautrec biografija. Filmas labai triukšmingas ir ekstravagantiškas.

O'Henry's Full House — 4 O'Henry novelės viename filme. Kiekviena iš jų griebia žiūrovą už širdies savo nepaprastu šiltumu.

FILMAI IŠ EUROPOS

Didžiausio dėmesio Amerikoje šalia vietinių susilaukia anglų gamybos filmai, kurie dažnai visokeriopai pralenkia amerikoniškuosius. Iš praeitųjų metų anglų filmų pažymėtini šie:

The Magic Box — filmas apie filmo pradžią ir jojo išradėją. Gražiai išvystyta ir jautriai patiekta kuklaus išradėjo biografija. Atkreiptinas dėmesys į nuostabiai gerą fotografiją.

Breaking Through the Sound Barrier — turbininių lėktuvų bandymai, ir nepatenkinamas žmogaus noras siekti ko nors nepasiekiamo. Puiki Richardsono vaidyba.

The Man in the White Suit — gera komedija apie vieną chemiką, išradusį nenudėvimą rūbą.

Negalima nepaminėti ir prancūzų. Jie šalia daugelio silpnųjų filmų, vieną davė tikrai vertą to prizo, kuris buvo laimėtas Venecijos filmų parodoje. Tai yra "Les Jeux interdits" (Uždraustieji žaidimai). Jame žiauria tikrove atsiveria paskutinytis karas, taip kaip jis atrodė dviem mažiesiems vaikams. Jų pergyvenimai giliai žiūrovo pajaučiami. Stebėtinai puiki mažos 6 metų mergaitės vaidyba.

J. B.

PLAČIAME PASAULYJE

CHICAGOS MOKSL. AT-KAI VEIKIA

Trumpa šv. Kryžiaus Moksł. At-kų kuopos veiklos apžvalga. Kuopos pirmasis steigiamasis susirinkimas įvyko š. m. sausio mėn. 13 d. parap. mokyklos salėje. Susirinko apie 30 mokinių nuo 5 iki 8 skyriaus, iš kurių MA organizacijai priklausyti norą pareiškė 25. Susirinkimą pravedė Chicagos moksl. at-kų globėjas A. Šatas, dalyvavo kun. Jursėnas, dr. Meškauskienė ir Balyz Brazdžionis. Visi savo žodžiuose į susirinkusius kvietė ugdyti ir saugoti lietuviškumą bei tautinį susipratimą, palaikyti ir domėti savąja spauda ir visomis išgalėmis talkininkauti ateitininkiskajai organizacijai.

Slaptu balsavimu buvo išrinkta kuopos valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė taip: pirm. — Meškauskas, sekret. — Germantaitė, ižd. — Urbonavičius, soc. reik. ved. — Maskoliūnaitė, ir vald. narė — Atkočaitė. Kuopos dvasios vadu sutiko būti kun. Jursėnas, o globėjais — dr. Meškauskienė, Dalilė Valančiūtė ir Balyz Brazdžionis.

Kuopos valdyba yra nutarusi kas dvi savaites daryti susirinkimus, kuriems patalpas maloniai sutiko duoti parapijos klebonas kun. Linkus. Du susirinkimai jau yra įvykę. Juose aktyviai reikšėsi D. Valančiūtė, A. Šatas, B. Brazdžionis, Urbonavičius.

Kuopos ateities veiklos planuose yra numatyta surengti keletą meno vakarų ir vasaros stovyklą.

B. Svalia

Nauja valdyba. Vasario mėn. 20 d. įvykusiame susirinkime buvo pristatyta nauja Chicagos moksl. at-kų kuopos valdyba šios sudėties: Feliksas Palubinskas — pirm., Stasys Žumbakis — vice-pirm., Marytė Meškauskaitė — sekret., Lilė Tumosaitė ižd., ir Algis Šlapkauskas — soc. reik. vedėjas. Taip pat buvo atsisveikinta ir su buvusiu kuopos kapelionu kun. J. Borevičium, kuris savo pareigas perdavė kun. Raibužiui. Atsisveikindamas kapelionas priminė visiems, jog ateitininkų tikslas gali būti pasiektas tik per nuolatinę kovą ir nugalėjimą savojo "aš". Naujasis kapelionas savo pareigas pradėjo keilomis mintimis apie gavėnios prasmę bei tikslą.

Buvo paskaitytas rašinėlis, pasimokyta lietuviškų dainų ir pažaista žaidimų.

Einamuosius reikalus aptariant, vienbalsiai buvo priimtas pasiūlymas suruošti taip pasigendamus jaunimo vakarus, kurie būtų prieinami ir neateitininkiskom organizacijoms bei jaunimui.

F. P.

BALTIMORĖ, MD.

Šv. Kazimiero šventė atšvęsta kovo 8 d. 10 val. jaunimas (skautai ir at-kai) rinkosi šv. mišioms ir komunikacijai. Šv. mišių auką atnašavo ir pritaikintą pamokslą pasakė kun. P. Patlaba. Po to jaunikiose parapijos patalpose užkandėliai-agapė. Maldą sukalbėjo prof. kun. P. Dambrauskas. Programą pravedė pakviestas C. Surdokas. Buvo pasveikinta jaunimo bičiuliai poetas Kazimieras ir Kazytė Bradūnai, taip pat sumanyta pasiųsti sveikinimai kun. Kazimierui Juršėnui. Poetas K. Bradūnas labai vaizdžiai nukėlė visus į Lietuvos prisiminimus, taip pat iškėlė lietuvių būdo kuklumą. Gal nuotaiką dar jaukesne darė iškritęs sniegas, kuris per Kazimierinės Lietuvoje buvo dažnas svečias. Užbaigai buvo dar vienas kitas meniškasis dalykėlis, parengtas skautų ir at-kų.

Kelių savaitių bėgyje kun. P. Patlaba suorganizavo jaunesniųjų berniukų būrelį, kuris jau susideda iš 8 narių ir turi savo valdybą, (pirmininkas — St. Eringis ir sekretorius — Sotelis).

Kovo 7 d. Baltimorėn buvo atvykęs retas svečias, prof. J. Puzinas ir skaitė paskaitą apie Vilniaus įkūrimą.

G. B.

Windsor, Ont., Kanada

Windsoro Vyr. At-kų kuopos naujai išrinktoji valdyba pareigomis pasiskirstė šitaip: pirmininkas — J. Urbonas, vicepirm. — V. Barisas, sekretorė — M. Ciuprinskaitė ir iždininkas — M. Banionis.

Revizijos Komisiją sudaro: M. Leparskienė ir V. Simanavičius.

J. Urbonas

Rochesteris, N. Y.

Rochesterio at-kų kuopa kas mėnesį rengia susirinkimus, kurie visuomet būna agapės pobūdžio. Po maldos kuopos pirm. Dr. Vl. Lelevičius pakviečia dienos pirmininką vadovauti susirinkimui. Kiekviename susirinkime, kuris tęsiasi apie 2-3 val., mes išklausome po paskaitą, padiskutuojame aktualiais klausimais bei stengiamės nustatyti veiklos gaires sekančiam mėnesiui. Dabartinė valdyba deda pastangas, kad būtų pastatyta "Aušros Sūnūs". Vaidinimą režisuoti apsiėmė Andrius Ciemenis.

Sausio mėnesį Sinkevičius paskaitos forma papasakojo savo pergyvenimus raudonųjų kalėjime. Klausytojai buvo giliai sukręsti, išgirdę kokio-
mis nežmoniškais priemonėmis buvo stengtasi sugniužinti ne tik kūną, bet ir kalinių dvasią.

Pereitų metų rugsėjo mėn. Jurgis Valiukevičius papasakojo apie išgyventas siaubo dienas Stutthofio koncentracijos stovykloje, kurioje buvo kalinamas ir kun. prof. St. Yla.

Pereitą metų spalio 25 d. mūsų kuopa minėjo trijų metų veiklos sukaktį. Buvo surengta atskira šventė.

E. Gerdauskaitė

Bostonas, Mass.

Š. m. vasario mėn. 8 d. Bostono moksl. at-kų Maironio vardo kuopa šventė savo trečiąsias gyvavimo metines. Svečių buvo iš Worcesterio, Putnamo ir Brocktono.

Po bendrų pamaldų, kurių metu šventės dalyviai priėmė šv. Komuniją, įvyko agapė su paskaita ir sveikinimais. Pagrindinę paskaitą skaitė K. Mockus. Kalbėjo kuopos dvasios vadas kun. Kontautas, šv. Petro parapijos klebonas kun. Virmauskas, K. Keblinskas, J. Leimonas ir kt.

Pavakaryje visi susirinko pažūrėti rašyt. Krumino montažo "Sekmadienio popietė". Montaže dalyvavo ir Bostono bei Brocktono studentai. Po programos buvo pasiūlyta jaunikioje ateitininkiškoje nuotaikje.

A. B.

• Kan. J. Končius, Balso pirmininkas, po sunkios operacijos vienoje New Yorko ligoninėje, sveiksta, bet ligoninėje turės išbūti dar iki kovo pabaigos.

• Kun. A. Sušinskas gavo naują paskyrimą į Tarentum, Pa. parapiją. Iki šiol jis gyveno Pittsburgėje, kur mieliai dalyvaudavo kultūriniame vietos lietuvių veikime.

• A. Jasaitytė, studijuojanti sociologiją Mary Grove kolegijoje Detroit, tarptautiniame tos kolegijos studentų pasirodyme, suruošė lietuvišką parodėlę. Visas kolegijos personalas ir kolegės studentės buvo maloniai nustebintos lietuviškais liaudies meno išdirbiniais.

Užmokėjai "Ateities" prenumeratą už 1953 metus? O gal dar esi skolingas už 52-uosius?

Ar pasiūlei savo draugui užsiprenumeruoti "Ateitį"?

Ar kiekviena vietovė pravedė "Ateities" platinimo vajų?

Ar visos ateitininkų kuopos padarė parengimą "Ateities" reikalams?

VISIEMS SKAITYTOJAMS

Maloniai primename visiems Didžiai Gerb. "Ateities" žurnalo skaitytojams, — nedelsiant užmokėti žurnalo prenumeratą už 1953 metus ir taip pat, pakeitus gyvenamą vietą, naują adresą galimai greičiau pranešti administracijai. Šie du dalykai, tvarkingai atlikti, padės reguliariai žurnalą leisti, ir laiku bei tvarkingai jūs jį gausite.

Administracija

IŠ "GAUDEAMUS"

Pasirodė naujas SAS informacinis biuletenis "Gaudeamus", leidžiamas SAS C. Valdybos Spaudos ir Informacijos Skyriaus. Tai jau trečias numeris. Biuletenyje stipriai raginama prisidėti prie šiems metams studentiskajai ateitininkijai duoto visuomeniškumo šūkio įgyvendinimo. Visi Sąjungos nariai yra raginami sekti šiuo principu, einant į amerikietiškas bei lietuviškas organizacijas, draugijas, jose skleidžiant krikščioniškai ka-

talikišką dvasią, betgi pirmoje eilėje neužmirštant savos sąjungos reikalų.

Nutarus atgaivinti a-kiškas korporacijas, yra pradėtas jų supažindinimo ciklas. Šiam numeryje Č. Grincevičius, kuriam šiuo metu yra pavesta reorganizuoti meno draugiją "Šatriją", duoda trumpą minėtos korporacijos įsikūrimo istoriją, supažindina su jos tikslais ir sėkmingos veiklos įrodymui kaip pavyzdį pamini keliolika pavarėdžių, gerai pažįstamų ne tik ateitininkiškai, bet ir visai lietuviškai visuomenei savo pasižymėjimais literatūros, meno bei visuomeninio gyvenimo srityse.

Biuletenis talpina SAS C. Valdybos ir jos skyrių pranešimus, atsišaukimus ir C. Valdybos padėką stud. atkų studijų dienų Chicagoje ir New Yorke organizatoriams ir visiems prelegentams, daug prisidėjusiems prie šių kursų - studijų dienų pasiekimo.

"Gaudeamus" skundžiasi, jog stud. at-kai per mažai parodo susidomėjimo savos sąjungos biuleteniu, kuriam galėtų ir turėtų bendradarbiauti kuo didesnis narių skaičius, nes jo egzistavimas suteikia galimybę ir progą iškelti ir apsvarstyti visai sąjungai aktualius klausimus, kuriais diskutuoti būtų netikslu bet kokiam kitame lietuviškame laikraštyje ar žurnale.

STUDENTŲ ATEITININKŲ DEMESIUI

Mieli kolegos, SAS užsienio skyrius jau išleido pirmą numerį informacinio biuletenio anglų kalba. Pirmasis numeris yra kaip tik skirtas supažindinti užsieniečius studentus su mūsų organizacija, todėl kiekvienas iš jūsų turėtumėte šį leidinį įsigyti ir perskaityti perleisti savo kolegoms amerikiečiams. Biuletenį galite gauti draugovių valdybose, arba tiesiog iš užsienio skyriaus (K. Kebliuskas, 31 Farington St., Brockton, Mass)

Biuletenio kaina — 20 ct.

SAS užsienio skyrius

ATSIŪSTA PAMINĖTI

LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1953 m. Nr. 2, vasaris. Mėnesinis Tėvų Jėzuitų leidinys, išeinąs Čikagoje. Metinė prenumerata \$2.00.

MŪSŲ VYTIS, 1953 m. Nr. 1, sausis-vasaris. Pasaulio Lietuvių Skautų S-gos vadų, vadovių ir akademikų skautų-čių laikraštis, leidžiamas Akademinio Skautų Sąjūdžio Čikagoje.

NEWS FROM BEHIND THE IRON CURTAIN, 1953 m. Nr. 2, vasario mėn. Mėnesinis leidinys anglų kalba, leidžiamas Research and Publications Service, National Committee for a Free Europe, Inc., N. Y. Žurnalas sutrauktai nušviečia sovietų pavergtųjų tautų politinę, ekonominę bei kultūrinę padėtį.

Š. K. AIDAI, 1953 m. vasaris (Nr. 3). Išeina penkis kartus metucse. Leidžia St. Casimir Academy, Chicago, Ill. Prenumerata \$1.50 metams.

ŠV. PRANCIŠKAUS VARPĖLIS, 1953 m. kovo mėn., Nr. 3. Mėnesinis religinio-patriotinio pobūdžio laikraštis, leidžiamas Tėvų Pranciškonų Kennebunk Port, Maine. Red. Tėvas Modestas Stepaitis.

Česlovas Grincevičius — VIDURNAKČIO VARGONAI, novelių rinkinys, išleistas Lietuviškos Knygos Klubo 1953 m. Viršelis Telesforo Valiaus. 131 psl. Kaina \$1.50.

M. Biržiška — LIETUVIŲ TAUTOS KELIAS II tomas. Išleido Lietuvių Dienos, Los Angeles, 1953 m. 245 psl., kietais viršeliais. Kaina \$3.00.

"LIETUVIŲ DIENŲ" vasario mėn. numeris. Sudėta apie 40 puošnių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Rašo: prof. M. Biržiška; pasikalbėjimas su VLIK VT pirm. K. Žalkausku; adv. Charles ir P. Kal, J. Cicėnas, K. Grigaitytė-Graudušienė, K. Bradūnas ir kit. Įdomus angliškas skyrius. Prisiuntus savo adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. Rašyti "Lietuvių dienos", 9204 S. Broadway, Los Angeles, 3, Calif.

MINTĮ MIKLINK

UŽDAVINYS NR. 7

Vertinamas 2 taškais

Šeimoje yra 20 vaikų. Tarp kiekvieno veiko gimimo datos yra 1.5 metų skirtumas. Gimus pirmajam vaikui, tėvo amžius buvo 24 m. Jauniausiam vaikui dabar 20 metų. Kiek metų tėvui šiuo metu?

UŽDAVINYS NR. 8

Vertinamas 2 taškais

XIX amžiaus pabaigoje vienas matematikos mokytojas pareiškė, kad jo amžius yra kvadratinė šaknis, ištraukta iš jo gimimo metų. Kuriais metais jis taip išsireiškė?

UŽDAVINYS NR. 9

Vertinamas 1 tašku

Mįslė: Žiemą brolis, vasarą molis.

Ateities Nr. 1 tilpusių uždavinių atsakymai:

Nr. 1 — 1. L R, 2. T G

Nr. 2 — Berniukas pradžioje turėjo 3 dolerius.

Nr. 3 — Vasario mėn., nes jis trumpiausias.

Paskirtos premijos. R. Sakaliui iš Montrealio, Kanada, atiteko pirmoji dovana. Jis surinko 12 taškų ir be to uoliai bendradarbiavo, atsiųsdamas eilę uždavinių.

II vieta pasidalino R. Šomkaitė iš Brooklyn, Bernardas Prapuolenis, Marius Prapuolenis iš Cicero, Petras Dibonas, Virgilijus Smilgys ir Petravičius iš Chicagos. Jie visi surinko po 6 taškus. Burtų keliu paskirstyta dovana atiteko Virgilijui Smilgiui iš Cicero. Abi dovanos, kurias laimėjo išvardinti jaunuoliai, yra lietuviškos knygos.

"Ateities" redakcija kviečia visus aktyviai dalyvauti uždavinių sprendime, atsiunčiant savo sprendimus. Daugiausiai taškų surinkusiam šią vasarą vėl bus paskirtos 2 dovanos.

